

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

1

Številka:060-01/16-4/
Ljubljana, 15. 4. 2016

Osnutek

Z a p i s n i k

**39. seje Državnega sveta Republike Slovenije,
ki je bila v sredo, 13. 4. 2016**

Predsednik je začel 39. sejo Državnega sveta Republike Slovenije, ki jo je sklical na podlagi 53. člena Zakona o Državnem svetu in prvega odstavka 30. člena Poslovnika Državnega sveta Republike Slovenije.

Seja se je začela ob 13.00 in zaključila ob 15.36 uri.

Opravičila sta se:

- Rudi Matjašič, mag. posl. ved.
- Bojan Kekec, mag. inž. energ.

Ostali odsotni:

- Boris Popovič

Na sejo so bili vabljeni:

- dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (k 3. točki dnevnega reda),
- Jani Möderndorfer, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije (k 3. točki dnevnega reda),
- mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje (k 4. točki dnevnega reda),
- mag. Julijana Bizjak Mlakar, ministrica za kulturo (k 5. in 6. točki dnevnega reda),
- dr. Domen Trobec, predsednik Nadzornega sveta RTV Slovenija (k 6. točki dnevnega reda),
- Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor (k 7. točki dnevnega reda),
- dr. Peter Gašperšič, minister za infrastrukturo (k 7. točki dnevnega reda).

Seje so se udeležili:

- Jani Möderndorfer, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije (3. točke dnevnega reda),
- Martina Vuk, državna sekretarka, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (3. točke dnevnega reda),
- Mojca Faganel, kabinet ministrice, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (3. točke dnevnega reda),
- dr. Ciril Keršmanc, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, Ministrstvo za pravosodje (4. točke dnevnega reda),
- Igor Kovačič, višji svetovalec II, Ministrstvo za pravosodje (4. točke dnevnega reda),

- Anton Peršak, državni sekretar, Ministrstvo za kulturo (5., 6. in 8. točke dnevnega reda),
- mag. Ksenija Kovačec Naglič, vodja Informacijsko dokumentacijskega centra za dediščino, Direktorat za kulturno dediščino, Ministrstvo za kulturo (5. točke dnevnega reda),
- Irena Ostrouška, sekretarka, Direktorat za medije, Ministrstvo za kulturo in podpredsednica Nadzornega sveta RTV SLO (6. točke dnevnega reda),
- Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor, Ministrstvo za okolje in prostor (7. točke dnevnega reda),
- Igor Osojnik, podsekretar, Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost, Ministrstvo za okolje in prostor (7. točke dnevnega reda),
- Vesna Dragan, kabinet ministrice, Ministrstvo za okolje in prostor (7. točke dnevnega reda),
- Urška Dolinšek, podsekretarka, Direktorat za energijo, Ministrstvo za infrastrukturo (7. točke dnevnega reda).

* * *

O sklicu seje je predsednik obvestil predsednika Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milana Brgleza in predsednika Vlade Republike Slovenije dr. Mira Cerarja.

* * *

S sklicem 6. 4. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli predlog dnevnega reda, ki je bil naslednji:

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 38. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
Odobritev zapisnika 20. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predlog zakona o partnerski zvezi (ZPZ) – druga obravnava, EPA 967-VII
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J) – druga obravnava, EPA 1067-VII
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1D) – druga obravnava, EPA 1062-VII
6. Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2015, EPA 1081-VII
7. Predlog resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016-2025 (ReNPRRO16-25), EPA 1107-VII
8. Poročilo s posveta Kulturni in ustvarjalni sektorji
9. Obravnava zaključkov posveta Izvensodno reševanje potrošniških sporov v EU in Sloveniji

* * *

Ker predsednik ni prejel nobenega predloga za razširitev oz. umik je dal na glasovanje naslednji

DNEVNI RED

1. Odobritev zapisnika 38. redne seje Državnega sveta Republike Slovenije
Odobritev zapisnika 20. izredne seje Državnega sveta Republike Slovenije
2. Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov
3. Predlog zakona o partnerski zvezi (ZPZ) – druga obravnava, EPA 967-VII
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J) – druga obravnava, EPA 1067-VII
5. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1D) – druga obravnava, EPA 1062-VII
6. Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2015, EPA 1081-VII

7. Predlog resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016-2025 (ReNPRRO16-25), EPA 1107-VII
8. Poročilo s posveta Kulturni in ustvarjalni sektorji
9. Obravnava zaključkov posveta Izvensodno reševanje potrošniških sporov v EU in Sloveniji

Predlagani dnevni red je bil sprejet (24 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 28 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

1. točka dnevnega reda

- **Odobritev zapisnika 36. redne seje Državnega sveta**

Osnutek zapisnika 36. redne seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 36. redne seje je bil sprejet (30 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- **Odobritev zapisnika 20. izredne seje Državnega sveta**

Osnutek zapisnika 20. izredne seje Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Ker predsednik ni prejel pisnih pripomb na osnutek zapisnika, je predlagal, da se o njem glasuje.

Zapisnik 20. izredne seje je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 32 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

2. točka dnevnega reda:

- **Pobude in vprašanja državnih svetnic in svetnikov**

Po elektronski pošti 12. 4. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli pobude Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v zvezi z urejanjem mrliško pregledne službe.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobude Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v zvezi z urejanjem mrliško pregledne službe ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US in 21/13 – ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobude Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj ter Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za finance, Ministrstvu za javno upravo in Ministrstvu za pravosodje predlaga, da pobude proučijo in nanjo odgovorijo.

Pobude Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj se glasijo:

1. Preučijo naj se možnosti sprememb Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in Pravilnika o pogojih in načinu opravljanja mrliško pregledne službe ter drugih zakonodajnih aktov (Zakon o zdravstveni dejavnosti in Zakon o zdravniški službi), ki bodo iz naslova mrliško pregledne službe finančno razbremenile občine.
2. 3. člen Pravilnika o pogojih in načinu opravljanja mrliško pregledne službe naj se začne dosledno izvajati tako, da se pripravi in izvede program usposabljanja mrliških preglednikov ter pooblasti usposobljene kandidate.
3. Do nove ureditve naj se uskladi in poenoti višina cene mrliških pregledov za vse občine.
4. Nadaljuje naj se s projektom e-smrt, mrliškim preglednikom pa naj se omogoči takojšen dostop do zdravstvene dokumentacije.
5. Ustanovi naj se delovna skupina na ravni ministrstev za pripravo in prenovo predpisov opravljanja mrliških pregledov in obdukcij, ki naj jo sestavljajo predstavniki občin (združenj občin), Ministrstva za zdravje, Ministrstva za finance, Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za pravosodje ter drugi strokovnjaki oziroma deležniki s tega področja.

Obrazložitev:

Področje mrliško pregledne službe urejajo Zakon o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF in 14/13; v nadaljevanju: ZZDej), Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT; v nadaljevanju: ZZVZZ), Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni list SRS, št. 34/84, Uradni list RS, št. 26/90 in 2/04 – ZZdrI-A; v nadaljevanju: ZPPDUP) in Pravilnik o pogojih in načinu opravljanja mrliško pregledne službe (Uradni list RS, št. 56/93 in 15/08; v nadaljevanju: Pravilnik).¹

ZZVZZ v 8. členu določa, da občina oziroma mesto uresničuje naloge na področju zdravstvenega varstva med drugim tudi s tem, da zagotavlja mrliško pregledno službo. Po določbah ZPPDUP je prenos umrlega na pokopališče dovoljen šele potem, ko je ugotovljen nastop smrti po predpisih o mrliški pregledni službi, prav tako pa tudi pokop oziroma upepelitev (5. in 11. člen). Na podlagi določbe tretjega odstavka 3. člena ZZDej se ta dejavnost opravlja samo kot javna služba.² Na podlagi 61. člena ZZDej je treba za vsako umrlo osebo ugotoviti čas in vzrok smrti, kar lahko opravi le za to pooblaščen zdravnik. Minister, pristojen za zdravje, pa predpiše natančnejše pogoje in način opravljanja mrliško pregledne službe.

Podrobnejše določbe o opravljanju mrliško pregledne službe vsebuje Pravilnik, ki je bil izdan na podlagi zakonskega pooblastila ministru. Vsebina Pravilnika je problematična, saj so njegove posamezne določbe v neskladju z zakonsko vsebino ali pa na njej sploh ne temeljijo. Prav tako problematična je tudi ureditev na zakonski ravni, ki dejavnost mrliško pregledne

¹ ZZVZZ in Pravilnik sta bila sprejeta še v t. i. komunalnem sistemu, ko so bile občine zgolj podaljšana roka državnih organov. Današnjih občin kot temeljnih samoupravnih lokalnih skupnosti ni mogoče enačiti s sistemom, ki je veljal še v letih 1992 in 1993. To je bil namreč sistem ozemeljsko velikih občin kot družbeno-političnih skupnosti z močnimi državnimi funkcijami, zato tudi ni nenavadno, da je bilo celotno področje primarnega zdravstva takrat v pristojnosti občine.

² Drugi odstavek 38. člena ZZDej določa, da lahko mrliško pregledno službo na podlagi pooblastila občinskega upravnega organa, pristojnega za zdravstvo, izjemoma opravlja tudi zdravnik, ki opravlja zasebno zdravstveno dejavnost na podlagi koncesije. Koncesijo za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti pa prav tako podeli ta isti organ, s soglasjem ministrstva, pristojnega za zdravje (42. člen ZZDej).

službe opredeljuje kot javno službo v občinski pristojnosti,³ čeprav občine za njeno uspešno, gospodarno in učinkovito zagotavljanje nimajo nobenih normativnih ali drugih vzvodov.⁴

Tretji odstavek 61. člena ZZDej vsebuje zgolj golo pooblastilo ministru, pristojnemu za zdravje, da predpiše natančnejše pogoje in način opravljanja mrliško pregledne službe. Pri tem pa ZZDej ne določa nobenih okvirov za to niti ne vsebuje ureditve, na podlagi katere bi občine lahko ugotovile ali vsaj predvidele, kakšna so merila oziroma pogoji, ki jih morajo upoštevati pri organiziranju in delovanju te javne službe. ZZDej namreč nima vsebinskih določb glede urejanja in opravljanja mrliško pregledne službe, ki bi predstavljale normativni okvir in vsebinsko podlago za izdajo podzakonskega predpisa, zato je določba tretjega odstavka 61. člena ZZDej v neskladju z ustavnim načelom legalitete.

Pravilnik že v 1. členu, pa tudi sicer v splošnih določbah, prekorači okvir in pooblastilo, ki mu ga daje ZZDej in ki je v tem, da minister predpiše (zgolj) natančnejše pogoje in način opravljanja mrliško pregledne službe. Pravilnik namreč pravi, da se z njim ureja naloge mrliško pregledne službe, njeno organizacijo, delo in podobno.

Mrliško pregledno službo opravljajo zdravniki, ki so za to posebej pooblaščen in usposobljeni (pooblasti jih minister za zdravje, svojo usposobljenost, za katero morajo opraviti ustrezno usposabljanje, pa izkažejo s potrdilom Inštituta za sodno medicino Medicinske fakultete in Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije).⁵ Za strokovno delo mrliško pregledne službe je odgovoren strokovni vodja zdravstvenega zavoda, v katerem je zdravnik mrliški preglednik zaposlen.

Kljub temu, da Pravilnik določa, da je za strokovno delo mrliško pregledne službe odgovoren strokovni vodja zdravstvenega zavoda, v katerem je zdravnik mrliški preglednik zaposlen, pa Pravilnik nadzor nalaga (tudi) občini. Na podlagi drugega odstavka 8. člena lahko namreč občinski organ za zdravstvo vsak čas in brez poprejšnje odpovedi razreši mrliškega preglednika, ki tudi po predhodnem opozorilu ne opravlja pravilno ali vestno svoje službe. Na kakšen način in na podlagi katerih meril oz. kriterijev bo občinski organ presojal pravilnost in vestnost opravljanja mrliško pregledne službe (npr. ali je umrlega res skrbno pregledal po vsem telesu), pa iz Pravilnika ne izhaja. Pravilnik torej občini nalaga nadzor nad delom mrliških preglednikov, pri čemer pa slednji delujejo po pravilih, ki jih določajo drugi. Osnovno pravilo pa je, da nadzor nad izvrševanjem državnih predpisov opravljajo državni organi.

Pravilnik v nadaljevanju določa, da se mora po opravljenem mrliškem pregledu oziroma ugotovitvi, da je oseba umrla, v določenih primerih opraviti obdukcija (sanitarna obdukcija), katere plačnik je občina (razen ko je opravljena na željo svojcev), ki mora zagotoviti tudi tehnično pomoč v zvezi z obdukcijo (npr. prenašanje, prevoz in pokop trupla). Pravilnik tudi v tem delu presega okvir iz 61. člena ZZDej, saj drugače ali povsem na novo določa primere, ko je obdukcija obvezna, poleg tega pa stroške obdukcije brez zakonske podlage nalaga občinam.⁶

³ In ker je dejavnost mrliško pregledne službe po zakonu opredeljena kot javna služba v občinski pristojnosti, je mimogrede sporno tudi to, da vsebina Pravilnika glede urejanja te službe (oz. njegov sprejem) ni v občinski pristojnosti.

⁴ Tipičen primer občinske nemoči je naslednji: Splošna bolnišnica Celje je Mestni občini Celje in tudi ostalim občinam v regiji 2. 2. 2015 posredovala obvestilo z vsebino, da so zaradi kadrovskega primanjkljaja v situaciji, ko začasno ne morejo več opravljati sanitarnih obdukcij in da z opravljanjem teh prenehajo s 4. 2. 2015, hkrati pa ne predstavijo rešitev, kdo jih bo izvajal v bodoče. Lokalne skupnosti so plačniki sanitarnih obdukcij, ne glede na lokacijo njihove izvedbe, poleg teh stroškov pa je treba upoštevati še stroške prevoza iz Celja v Ljubljano ali Maribor ter stroške svojcev pokojnikov, ki nimajo možnosti, da bi se od pokojnikov dostojno poslovili na Oddelku za patologijo in citologijo v Splošni bolnišnici Celje.

⁵ Te določbe se v praksi ne izvajajo, ker programa usposabljanja ni (inštitut je pripravil štiridnevni program usposabljanja, ki pa ni nikoli zaživel). Posledično to pomeni, da lahko mrliške preglede opravljajo vsi zdravniki, zaposleni v zdravstvenem domu, tudi zdravniki koncesionarji in specialisti ginekologije, medicine dela itd. Zaradi tega je tudi neusposobljenost kadrov lahko vzrok za povečanje števila odrejenih sanitarnih obdukcij, ki jih plačujejo občine.

⁶ K povečanju teh stroškov pa pogosto prispeva tudi dejstvo, da mrliški ogledniki v času opravljanja mrliškega ogleda nimajo dostopa do zdravstvene dokumentacije umrlega, kar ima za posledico, da se mrliški preglednik za obdukcijo odloči zaradi pomanjkanja podatkov.

Ker se mrliško pregledna služba ter sanitarne obdukcije izvajajo v javnem interesu kot strokovna dejavnost, in to na območju celotne države, je učinkovit nadzor nad spoštovanjem predpisov, ki so podlaga za opravljanje teh dejavnosti, bistven. Le tako je lahko zagotovljen določen minimalni standard na območju celotnega državnega ozemlja, za katerega pa bi morala v celoti poskrbeti država, saj gre za izvrševanje zakona in na njegovi podlagi izdanega podzakonskega akta.

l)

Pobuda za spremembo ZZVZZ in Pravidnika, ki bi finančno razbremenila občine, izhaja iz potreb po racionalnejšem ravnanju z javnimi sredstvi in tudi iz ustavnih razlogov.

Občine za plačilo mrliških pregledov in obdukcij zagotavljajo precej proračunskih sredstev. V zadnjem času stroški enormno naraščajo in so ocenjeni na letni ravni okoli 2,5–3 mio evrov. Ob tem pa občine nimajo vzvodov, kadra in znanja za nadziranje dela izvajalcev z namenom racionalnejše porabe sredstev, pri čemer je jasno, da občine ne morejo izvajati strokovnega nadzora. Osnovni problem mrliško pregledne službe ni samo financiranje plačevanja tekočih računov, ampak tudi glede samega sistema opravljanja mrliško pregledne službe. Dogaja se, da mora zdravnik iz zdravstvenega doma na mrliški ogled, medtem ko ga morajo njegovi pacienti počakati. S tem se slabša tudi kakovost zdravstvenih storitev. Naraščanje stroškov je tudi posledica medijsko odmevnih primerov (npr. primer Radan), zaradi katerih zdravniki zaradi strahu pred zdravniško napako, ki je možna tudi pri mrlškem ogledu, (neupravičeno) odredijo obdukcijo, saj se na ta način rešijo odgovornosti za morebitno napako. V praksi je zaznati tudi razlike med sodišči (preiskovalni oddelki okrožnih sodišč), ko v podobnih primerih nekatera sodišča odredijo sodno obdukcijo, v drugih primerih pa ne in so zato mrliški pregledniki zaradi razjasnitve okoliščin smrti primorani (npr. tudi zaradi svojcev) odrediti sanitarno obdukcijo, ki finančno bremeni občine.

Problematika financiranja mrliško pregledne službe se poskuša reševati že vse od vzpostavitve lokalne samouprave. Današnje občine kot temeljne lokalne samoupravne skupnosti ne moremo enačiti s sistemom, ki je veljal v letih 1992 in 1993, ko je bil sistem ozemeljsko velikih občin (komun) kot družbeno-političnih skupnosti z močnimi državnimi funkcijami. Že sama Ustava Republike Slovenije določa, da v pristojnost občine spadajo lokalne zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine. Za celotno področje zdravstvene dejavnosti Zakon o lokalni samoupravi nalog s tega področja ne omenja, tudi dejansko občine tega področja ne urejajo samostojno. Občine nimajo nobenega vpliva na določanja nivoja storitve, ne financirajo dejavnosti ali materialnih pogojev za delo, itd. 140. člen Ustave Republike Slovenije tudi določa, da lahko država z zakonom prenese na občine opravljanje posameznih nalog iz državne pristojnosti, če za to zagotovi tudi sredstva.

Glede na to, da je prvotni predlog občin, da bi nadzor nad izvajanjem mrliško pregledne službe, vključno s financiranjem njenih stroškov, prevzel Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, s sistemskega vidika v nasprotju z namenom njegove ustanovitve in njegovo zakonsko ter statutarno vlogo, se predlaga proučitev možnosti sprememb veljavnih zakonskih in podzakonskih aktov, s katerimi bi se občinam znižali stroški iz naslova mrliško pregledne službe.

Predlog za prenos stroškov izvajanja mrliške službe z občin na državno raven je tudi v luči priprave sistemskih sprememb predpisov za znižanje stroškov delovanja občin, ki vedno težje zagotavljajo izvajanje zakonsko določenih nalog. Ena izmed možnosti je tudi ta, da se stroški prenesejo na dediče pokojnika, razen če pokojnik nima premoženja oz. dedičev. Poleg finančne razbremenitve občin pa je treba s spremembo sistema financiranja in nadziranja izvajalcev mrliško pregledne službe zagotoviti tudi racionalnejšo porabo javnih sredstev.

II)

Ugotavlja se, da sistem imenovanja mrliških preglednikov ni uveljavljen, niti ni jasno, kdo naj jih imenuje. Ni problem v njihovem usposabljanju (diplomanti Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani in Univerze v Mariboru imajo osnovno znanje, ki pa ga je treba nadgraditi), ampak v tem, da je treba vedeti, kdo se bo usposabljal za mrliškega preglednika, saj je usposabljanje vseh dežurnih zdravnikov nepotrebno in tudi neracionalno. Dosledno je treba začeti izvajati 3. člen Pravilnika o pogojih in načinu opravljanja mrliško pregledne službe s tem, da se pripravi in izvede program usposabljanja mrliških preglednikov ter se za to delo pooblasti usposobljene kandidate. Podana je bila ocena, da bi na 100.000 prebivalcev morali biti 4 mrliški pregledniki.

III)

Do nove ureditve naj se uskladi in poenoti višina cene za vse občine. Odkar ne velja več Pravilnik o zdravniških tarifah, ki je določal cene mrliških pregledov in je v pristojnosti Zdravniške zbornice Slovenije, imajo posamezni izvajalci zelo različne tarife za enako storitev, pri čemer v posameznih primerih prihaja do velikih odstopanj. Zastavlja se tudi vprašanje dvojnega financiranja zdravnika, ki opravlja mrliški pregled (oz. da zdravstveni zavod dobi dvojno plačilo).

IV)

Prav tako se predlaga, da se nadaljuje s projektom e-smrt in omogoči mrliškim preglednikom takojšen dostop do zdravstvene dokumentacije. Splošne bolnišnice kot izvajalci zdravstvene dejavnosti na sekundarni ravni se dnevno srečujejo s problematiko neažurnosti/nedostopnosti podatkov o smrti pacientov. Dejstvo je, da vsi pacienti, ki so bili obravnavani v določeni splošni bolnišnici, ne umrejo v tej splošni bolnišnici, temveč tudi v drugih bolnišnicah, doma ali drugod, zaradi česar pri pošiljanju vabil na ponovni kontrolni pregled (zlasti pri starejših pacientih) bolnišnica ne razpolaga s podatkom o smrti pacienta. Bolnišnica namreč razpolaga zgolj s podatkom o smrti pacienta, ki je umrl v tej splošni bolnišnici (vnos podatka v bolnišnični informacijski sistem). Bolnišnica sicer lahko na podlagi Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva od upravnega organa iz Centralnega registra prebivalstva pridobi podatke o smrti, vendar pa to pomeni zgolj pridobitev podatka za posamezne primere, ne pa stalnega posodabljanja podatkov. Dostopnost podatkov o smrti pacienta pomeni:

- izognitev neprijetnim, stresnim situacijam svojcev (pošiljanje pošte mrtvim pacientom, kar je bilo že nekajkrat medijsko izpostavljena zadeva),
- ažurno vodenje podatkov o pacientu,
- odbiranje medicinske dokumentacije po poteku rokov hrambe (zmanjšanje kapacitet arhiva).

Pri načrtovanju sprememb mrliško pregledne službe bi bilo tako treba ponovno oživiti projekt e-smrt. Tako bi se pri vzpostavitvi novega sistema mrliško pregledne službe pristopilo k celovitemu urejanju postopkov potrjevanja, prijavljanja, poročanja o smrti osebe in stalnemu posodabljanju podatkov o smrti pacientov (povezljivost informacijskih sistemov, varna izmenjava podatkov). Npr. mrliški preglednik, ki je zaposlen na Medicinski fakulteti, ki ni v zdravstvenem sistemu, nima pravice vpogleda v podatke kartice zdravstvenega zavarovanja, kar je absurdno. Če bi imeli mrliški pregledniki dostop do podatkov, bi se verjetno tudi zmanjšalo število obdukcij.

V)

Ustanovi naj se delovna skupina na ravni ministrstev za pripravo in prenovo predpisov opravljanja mrliških pregledov in obdukcij. Delovno skupino naj sestavljajo predstavniki občin (združenj občin), Ministrstva za zdravje, Ministrstva za finance, Ministrstva za javno upravo in Ministrstva za pravosodje in drugi strokovnjaki oziroma deležniki s tega področja.

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za finance, Ministrstvu za javno upravo in Ministrstvu za pravosodje, da pobude proučijo in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanje v roku 30 dni odgovorijo.

Predlog sklepa je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Po elektronski pošti 12. 4. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, glede ustrezne ureditve trase hitre ceste H4 Nanos - Vrtojba.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, glede ustrezne ureditve trase hitre ceste H4 Razdrto–Vrtojba ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US in 21/13 – ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, ter Ministrstvu za infrastrukturo in DARS, d. d., predlaga, da vprašanja proučita in nanje odgovorita.

Vprašanja državnega svetnika Tomaža Horvata, mag. prava, se glasijo:

- 1. Kdaj se bo na trasi hitre ceste H4 Razdrto–Vrtojba postavila protivetрна zaščita - ograja?**
- 2. Zakaj se cestišče na tej trasi ne preplasti celovito in sistematično, ampak se obnavljajo le manjše luknje, ki dolgoročno še bolj razjedajo cestišče?**
- 3. Ali se dolgoročno na tej trasi hitre ceste razmišlja o izgradnji tretjega, odstavnega pasu?**

Obrazložitev:

Na odseku hitre ceste H4 Razdrto–Vrtojba je praktično vsako zimo, pa tudi v drugih letnih časih, moč burje zelo velika in velikokrat piha tudi z močjo do 200 km/h. Zaradi tega je ta odsek hitre ceste Razdrto–Vipava večkrat letno zaprt za tovornjake, hladilnike ter kamp prikolice, včasih pa tudi za ves promet, kar udeležencem v cestnem prometu povzroča predvsem veliko gospodarsko škodo. Po prvotnih informacijah DARS, d. d., in Ministrstva za infrastrukturo naj bi se protivetрна ograja začela graditi 2016, vendar se po informacijah iz medijev ta rok odmika, zato se postavlja vprašanje, v kakšni fazi je projekt protivetrne zaščite ob hitri cesti med Razdrtom (Nanosom) in Vrtojbo in kdaj se bodo dela dejansko začela izvajati.

Prav te dni smo bili zopet priča le delni preplastitvi nekaterih delov cestišča na tej hitri cesti, kar je z vidika varnosti voznikov zelo zaskrbljujoče. Neravno cestišče z veliko manjših in večjih lukenj ter uničeno asfaltno podlago je namreč zelo nevarno za voznike, saj avtomobile med vožnjo »premeta« po vozišču, zato je nujno, da se začne cestišče celovito prenavljati – ponovno asfaltirati. Prav katastrofalno je cestišče med Ajdovščino in Vrtojbo, ki bi nujno potrebovalo celovito preplastitev.

Na hitri cesti H4 Razdrto–Vrtojba ni tretjega oz. odstavnega pasu. V zadnjem času smo na tem odseku priča vedno večjega števila okvarjenih vozil, ki zaradi odsotnosti odstavnega pasu praktično obtičijo na vozišču. To je zelo nevarno za ostale udeležence cestnega prometa - predvsem zaradi nevarnosti naleta, zato se postavlja vprašanje, ali se dolgoročno razmišlja o izgradnji tretjega oz. odstavnega pasu.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za infrastrukturo in DARS, d. d., da vprašanja proučita in v skladu s četrnim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanje v roku 30 dni odgovorita.

Predlog sklepa je bil sprejet (28 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

Po elektronski pošti 12. 4. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli pobudi in vprašanje državnega svetnika Rajka Fajta, glede javnega razpisa za »RRI v verigah in mrežah vrednosti«.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), obravnaval pobudi in vprašanje državnega svetnika Rajka Fajta glede javnega razpisa za »RRI v verigah in mrežah vrednosti« ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US in 21/13 – ZFDO-F) sprejel naslednji

S K L E P :

Državni svet podpira pobudi in vprašanje državnega svetnika Rajka Fajta ter Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo predlaga, da pobudi in vprašanje proučita in nanje odgovorita.

Pobudi državnega svetnika Rajka Fajta se glasita:

1. V javnem razpisu za »RRI v verigah in mrežah vrednosti«, ki sta ga objavili Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, naj se v okviru SKLOPA 1: »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih programov (TRL 3-6) v točki 5 »Okvirna višina sredstev, ki so na razpolago za javni razpis«, kjer je navedeno, da predvidena višina sredstev, ki je na razpolago za javni razpis, znaša do 55.000.000,00 EUR, od tega pa po posameznih programskih območjih in po posameznih proračunskih letih:

- za proračunsko leto 2016: 16.500.000,00 EUR, od tega za Vzhodno kohezijsko regijo 5.775.000,00 EUR, za Zahodno kohezijsko regijo 10.725.000,00 EUR;
- za proračunsko leto 2017: 170.000,00 EUR, od tega za Vzhodno kohezijsko regijo 59.500,00 EUR, za Zahodno kohezijsko regijo 110.500,00 EUR;
- za proračunsko leto 2018: 13.122.000,00 EUR, od tega za Vzhodno kohezijsko regijo 4.592.700,00 EUR, za Zahodno kohezijsko regijo 8.529.300,00 EUR;
- za proračunsko leto 2019: 13.750.000,00 EUR, od tega za Vzhodno kohezijsko regijo 4.812.500,00 EUR, za Zahodno kohezijsko regijo 8.937.500,00 EUR;
- za proračunsko leto 2020: 8.020.500,00 EUR, od tega za Vzhodno kohezijsko regijo 2.807.175,00 EUR, za Zahodno kohezijsko regijo 5.213.325,00 EUR;
- za proračunsko leto 2021: 3.437.500,00 EUR, od tega za Vzhodno kohezijsko regijo 1.203.125,00 EUR, za Zahodno kohezijsko regijo 2.234.375,00 EUR;

pred zneski za posamezno proračunsko leto besede »Vzhodno kohezijsko regijo« zamenjajo z »Zahodno kohezijsko regijo« in besede »Zahodno kohezijsko regijo« zamenjajo z »Vzhodno kohezijsko regijo«.

2. Glede na navedene pogoje je treba v točki 3 »Pogoji javnega razpisa«, kjer so podani naslednji dodatni pogoji za posamično podjetje:

»Podjetja morajo posamično izpolnjevati še naslednje pogoje:

- a) dodano vrednost na zaposlenega v letih 2012, 2013 in 2014 enako ali višjo od povprečja panoge dejavnosti v Sloveniji;
- b) v obdobju koledarskih let kadarkoli od vključno 2012 do vključno 2014 izkazati vlaganja v raziskave in razvoj vsaj v obsegu v vlogi na razpis zahtevanega javnega sofinanciranja za posamezno podjetje«,

ločiti podatke, ki se nanašajo na dodano vrednost na zaposlenega po panogah dejavnosti na Vzhodno in Zahodno kohezijsko regijo, dodatni pogoj » ...vsaj v obsegu v vlogi na razpis zahtevanega javnega sofinanciranja za posamezno podjetje« pa črtati.

Obrazložitev:

Na podlagi enotne EU metodologije so sredstva iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj v tem programskem obdobju razdeljena med dve kohezijski regiji – Vzhodno in Zahodno. Razlike v njuni razvitosti so omogočile, da je Slovenija na račun nerazvitosti Vzhodne kohezijske regije v tej finančni perspektivi prejemnica večjega obsega finančnih sredstev, zato je pogoj v razpisu, ki definira povprečno dodano vrednost na zaposlenega v Sloveniji nepravičen in ga je treba izračunati za vsako regijo posebej. Po pregledu uradnih baz podatkov je razvidno, da v posameznih panogah do 70 % podjetij v Vzhodni kohezijski regiji tega pogoja ne izpolnjuje.

Iz podatkov sprejetega in potrjenega Partnerskega sporazuma med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014 do 2020 izhaja, da izdatki iz leta 2012 kažejo, da je razmerje med deležem regionalnega BDP, ki se nameni za RRI na ravni NUTS 2 v prid Zahodne kohezijske regije. Prav tako je razmerje med deležem državnih virov v BIRR v prid Zahodne kohezijske regije. Iz navedenega je razvidno, da bodo podjetja v Vzhodni kohezijski regiji vsaj dvakrat prikrajšana (prvič iz naslova nižjega BDP in s tem nižjih vlaganj v RR, drugič pa iz naslova dosedanjih nižjih vlaganj v RR s strani EU in države).

Vprašanje državnega svetnika Rajka Fajta se glasi:

1. Ali so po tem javnem razpisu upravičeni stroški tudi stroški nabave instrumentov in nabave opreme v obsegu in za obdobje uporabe v projektu ali ne?

Obrazložitev:

V točki 11.1 Javnega razpisa so pod vrsto upravičenih stroškov v okviru raziskovalno-razvojnih projektov navedeni:

- stroški dela raziskovalcev ter tehničnih in strokovnih sodelavcev;
- stroški svetovanja in drugih storitev, povezanih z izvajanjem programa, vključno z raziskavami in tehničnim znanjem, ki so kupljeni iz zunanjih virov;
- ostali stroški delovanja (npr. stroški materiala, goriva, vode, telefona, mobilnih telefonov itd.), ki so nastali neposredno kot posledica izvajanja RR projektov v partnerskih organizacijah.

V skladu z opredelitvijo sheme državne pomoči »Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanosti za obdobje 2016–2020 (št. Priglasitve: BE01-2399300-2016), so v sklopu upravičenih stroškov za raziskovalne in razvojne projekte opredeljeni tudi stroški instrumentov in opreme v obsegu in za obdobje uporabe v projektu.

* * *

Državni svet predlaga, da se ob naslednjem razpisu dosledno upošteva Partnerski sporazum in Operativni program ter vsebina pobude.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, da pobudi in vprašanje proučita in v skladu s četrtem odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) nanje v roku 30 dni odgovorita.

Predlog sklepa je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 31 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

- - -

Po elektronski pošti 17. 3. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovore Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije na vprašanja državnega svetnika Franca Goloba glede širitve programov in plačila presežkov programov v letu 2015 Zdravstvenemu domu Radlje ob Dravi.

- - -

Po elektronski pošti 22. 3. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za kulturo na pobudo Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport za spremembo 44. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine.

- - -

Po elektronski pošti 25. 3. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za zdravje na vprašanje državnega svetnika Franca Goloba glede širitve programov in plačila presežkov programov v letu 2015 Zdravstvenemu domu Radlje ob Dravi.

- - -

Po elektronski pošti 25. 3. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Državnega zbora Republike Slovenije na vprašanje državnega svetnika mag. Steva Ščavničarja glede postopka za vpis pravice do čiste vode v Ustavo Republike Slovenije.

- - -

Po elektronski pošti 12. 4. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli odgovor Ministrstva za okolje in prostor na vprašanje državnega svetnika Tomaža Horvata mag. prava, v zvezi s problematiko presežene mejne koncentracije delcev PM₁₀.

- - -

3. točka dnevnega reda:

– Predlog zakona o partnerski zvezi (ZPZ) – druga obravnava, EPA 967-VII

Predlog zakona je objavljen na spletnih straneh Državnega zbora z dne 22. 12. 2015 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Mnenje Vlade Republike Slovenije k predlogu zakona z dne 10. 3. 2016 so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo Odbora Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Predlog zakona je predstavil Jani Möderndorfer, poslanec Državnega zbora Republike Slovenije.

Besedo je imela Martina Vuk, državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Poročevalec Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, mag. Peter Požun, je predstavil stališče komisije.

Razpravljal je dr. Zoran Božič.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M N E N J E

k Dopolnjenemu predlogu zakona o partnerski zvezi (ZPZ) – druga obravnava

Državni svet dopolnjen predlog zakona **podpira**.

Osnovni namen predloga zakona je izenačitev pravnih posledic na osebem in premoženjskem področju med partnerjema v istospolni življenjski skupnosti (partnerska zveza in neskljenjena partnerska zveza) s pravnimi posledicami, ki jih sicer veljavna zakonodaja predvideva za tovrstno skupnost dveh oseb različnega spola (zakonska zveza in zunajzakonska skupnost), kar je skladno tudi z usmeritvijo ustavno-sodne presoje vse od 2003.

Predlagatelj pojasnjuje, da predlog zakona predstavlja odziv na referendumsko zavrnitev Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-D), EPA 257-VII, in s tem ponoven, že večkratni poskus ureditve pravic, vezanih na partnersko zvezo dveh istospolnih oseb. Pri tem predlog zakona, v skladu z izraženo referendumsko voljo ljudstva, ne posega v urejanje družinskih razmerij oz. razmerij do tretjih oseb, med drugim tudi ne do otrok. Obstoj istospolne partnerske zveze in pravice, ki iz tega izhajajo, se namreč tokrat ureja v ločenem zakonu od zakona, ki ureja družinska razmerja, prav tako istospolnim parom s predlogom zakona ni dana pravica do posvojitve otrok ali oploditve z biomedicinsko pomočjo.

Državni svet je bil seznanjen z mnenjem Vlade, ki predlogu zakona ne nasprotuje. Pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je namreč oktobra 2014 dalo v javno razpravo predlog zakona z identično vsebino in ciljem, in sicer v vseh elementih izenačiti življenjsko skupnost moškega in ženske z življenjsko skupnostjo dveh oseb istega spola. Pri tem Državni svet ugotavlja, da je Vlada na seji pristojne Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide opozorila na nekatere manjše pomanjkljivosti predloga zakona, in sicer na nezadovoljivo rešeno vprašanje vzpostavitve ustreznih podlag za vpis novih matičnih dejstev v matični register (nedorečenost novih izpiskov iz matičnega registra); nedoslednost četrtega odstavka 4. člena predloga zakona (neupoštevanje obstoja registrirane istospolne partnerske skupnosti kot ovire za sklenitev partnerske zveze); neurejenost možnosti vpisa življenjske skupnosti dveh žensk ali dveh moških, sklenjene v tujini, v matični register (6. člen) ter na vprašanje ustrezne pravne podlage za vodenje podatka o partnerski zvezi in posredovanja tega podatka (nasprotuje splošnemu brezplačnemu posredovanju podatkov).

Vlada je v svojem mnenju predlagala tudi razmislek o ustreznosti 6-mesečnega roka za uveljavitev zakona v zvezi z izvedbo postopkov sprememb Zakona o matičnem registru; podaljšanje roka, v katerem naj bi upravne enote po začetku uporabe zakona obvestile partnerje registriranih istospolnih partnerskih skupnosti o preoblikovanju registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko zvezo, ter razširitev seznama subjektov, ki so krajevno pristojni za vodenje postopka preoblikovanja registrirane partnerske skupnosti v partnersko zvezo (za skupnosti, sklenjene v tujini).

Državni svet ugotavlja, da so bili na 21. seji Odbora Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide 5. 4. 2016, na predlog predlagatelja zakona, sprejeti amandmaji odbora k 2., 3., 4. (določitev registrirane istospolne partnerske skupnosti kot ovire za sklenitev partnerske zveze v prehodnem obdobju do uveljavitve določb o preoblikovanju partnerske skupnosti v partnersko zvezo), 5., 6., 7., 8. (med drugim upoštevana pripomba Vlade glede določitve krajevne pristojnosti upravne enote za vodenje postopka preoblikovanja registrirane istospolne partnerske skupnosti v partnersko zvezo), 9., 10. in 11. členu (podaljšan rok za začetek uporabe zakona s šestih na devet mesecev zaradi postopkov, povezanih s spremembo Pravilnika o izvrševanju Zakona o matičnem registru) ter amandmaja za novi 8.a (ureditev popolne pravne podlage za vpis novih dejstev v matični register) in 8.b člen, ki sledijo pripombam Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in Vlade.

Državni svet je bil seznanjen tudi z mnenjem Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), ki predlogu zakona ne nasprotuje, ampak zgolj opozarja na ostale ureditve, ki jih bo prinesla izenačitev položaja istospolnih partnerjev z zakonci oziroma zunajzakonskimi partnerji in ki niso omenjene v uvodu k predlogu zakona. Pri tem izpostavlja možnost zavarovanja partnerja, posvojenega otroka drugega partnerja oz. pastorka kot ožjih družinskih članov (prvi odstavek 20. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)). V skladu s predlaganimi zakonskimi določbami bo možna tudi uveljavitev pravice do nadomestila plače za nego ožjega družinskega člana (otroka ali partnerja; 29. in 31. člen ZZVZZ). Pri tem ZZZS navaja, da je finančne posledice morebitnih novih odhodkov iz zdravstvene blagajne zaradi novo vzpostavljenih pravic težko oceniti, saj manjkajo ustrezni podatki za izračun (ni znano število istospolno usmerjenih oseb oz. partnerjev v (nesklenjeni) partnerski zvezi).

Državni svet ugotavlja, da Zastopnik načela enakosti meni, da trenutna ureditev pravic oseb v istospolnih družinskih odnosih predstavlja sistemsko diskriminacijo spolnih manjšin v družinskem pravu. Pri tem opozarja na nujnost spoštovanja človekovih pravic v povezavi z Ustavo, mednarodnih pravnih aktov in prava EU (vrsta aktualnih določil v veljavni zakonodaji je v nasprotju z že znanimi sodbami mednarodnih sodišč, na primer glede omogočanja vstopa v najemno razmerje neregistriranemu preživelemu istospolnemu partnerju; dostopa do obveznega zdravstvenega zavarovanja in komercialnega nezgodnega in zdravstvenega zavarovanja po zaposlenem partnerju itd.). Izpostavlja tudi dolžnost spoštovati, varovati in zagotavljati učinkovito uživanje pravic do enakega obravnavanja, mirnega družinskega življenja ter spoštovanja človekovega dostojanstva. Na podlagi vsega navedenega Zastopnik načela enakosti meni, da je sprejem obravnavanega predloga zakona nujen.

Državni svet ocenjuje, da je po večkratnih poskusih urejanja pravic iz naslova partnerske zveze istospolno usmerjenih oseb v preteklih letih skrajni čas, da se uredi vsaj minimum pravic, ki bi jih morali kot sodobna demokratična družba urediti že zdavnaj.

Državni svet predlog zakona vidi zgolj kot začetno, a nujno izhodišče za dokončno in celovito ureditev vseh pravic iz naslova partnerske zveze in nesklenjene partnerske zveze, torej tudi vseh tistih elementov družinskih razmerij, ki so v aktualnem predlogu zakona izpuščeni. Če ne drugače, se pričakuje, da bo enakost na tem področju postopoma uvedla sodna praksa, tudi na podlagi že napovedanih ustavnih presojev zakonodaje, povezane z različnimi življenjskimi situacijami (po nekaterih ocenah jih je od 70–100), v katerih se istospolno usmerjene osebe, v primerjavi s heteroseksualnimi osebami, znajdejo v neenakopravnem oziroma neenakem položaju.

Kot že ob obravnavi novele Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, Državni svet upa, da bosta vsebina in raven razprave o predlaganih zakonskih rešitvah ter sposobnost širokega družbenega dogovora za ureditev pravic istospolnih (nesklenjenih) partnerskih zvez pokazala na sposobnost sprejemanja drugačnosti, spoštovanja človekovih pravic in s tem višjo stopnjo zrelosti naše družbe.

Predlog mnenja je bil sprejet (32 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 21 jih je glasovalo za, 3 pa so bili proti).

4. točka dnevnega reda:

– **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J) – druga obravnava, EPA 1067-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora z dne 25. 2. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za državno ureditev. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo Odbora Državnega zbora za pravosodje z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Besedo je imel dr. Ciril Keršmanc, v. d. generalnega direktorja Direktorata za zakonodajo s področja pravosodja, Ministrstvo za pravosodje.

Poročevalka Komisije za državno ureditev, članica komisije Bojana Potočan, je predstavila stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016 na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 23/03, 69//04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1J) - druga obravnava

Državni svet dopolnjen predlog zakona **podpira**.

S Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prekrških se primarno izvršujeta dve odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije, in sicer odločba št. U-I-97/13, s katero je bila ugotovljena neskladnost prvega stavka prvega odstavka 193. člena Zakona o prekrških-1 (v nadaljevanju: ZP-1) glede izključitve pravice do povračila plačane globe v primeru, ko je prišlo do ustavitve postopka o prekršku zaradi zastaranja, in U-I-12/12, s katero je bil razveljavljen institut uklonilnega zapora. Posledica odprave uklonilnega zapora je bil sprejem pravne podlage za nadomestno izvršitev neplačane globe z uvedbo instituta nadomestnega zapora in prenova instituta nadomestitve plačila globe z delom v splošno korist. Druge spremembe, ki jih predlog zakona še vključuje, so predvsem: sistemska uskladitev rokov za zastaranje pregona prekrškov, nova sistemska umestitev instituta obročnega plačila globe in stroškov postopka, razširja se teritorialna veljavnost ZP-1 na pripadnike Slovenske vojske na misijah v tujini, uvaja se ustrezna izenačitev registrirane istospolne skupnosti z zakonsko skupnostjo, neregistrirane pa z zunajzakonsko skupnostjo, uvaja se razbremenitev prekrškovnih organov z uvedbo instituta napovedi zahteve za sodno

varstvo, določajo se pravne podlage za vzpostavitev enotne informacijske infrastrukture za upravljanje evidenc prekrškovnih organov pri Ministrstvu za pravosodje in določajo se izjeme za posege v tajnost pisem in drugih občil v primeru hujših prekrškov.

Državni svet pozdravlja postopek sprejemanja omenjenega predloga zakona, ki je vključeval tri medresorska usklajevanja in številna strokovna usklajevanja, s čimer je bila v razpravo že pri oblikovanju zakona aktivno vključena širša javnost. Obenem pa Državni svet opozarja, da ZP-1 zaradi številnih sprememb, v določenih delih postaja nepregleden in, kot je v svojem mnenju omenil Sodni svet, potreben poenostavitve.

Državni svet opozarja na vprašanje, ali bo z izvršitvijo ukrepa nadomestnega zapora dosežen namen, če bo ukrep izveden bistveno kasneje, kot je bil storjen prekršek. Predlog zakona predvideva izvršitev omenjenega ukrepa do zastaranja izvršitve globe, kar je npr. v primeru davčne izvršbe deset let. Predstavniki ministrstva so pojasnili, da 29. člen predloga zakona (nov 192. a člen v devetem odstavku) vsebuje varovalko, da sodišče ustavi postopek odreditve zapora, če ta ukrep glede na okoliščine konkretnega primera ne bi bil sorazmeren in pravičen.

Državni svet ugotavlja, da so bili na 20. seji Odbora za pravosodje 6. 4. 2016, na predlog poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD, sprejeti amandmaji odbora k 7. (določa se omejitev pravnih posledic neplačila globe in stroškov postopka, in sicer bo prepoved izdaje potrdil iz uradnih evidenc, izdaje in podaljšanja dovoljenja z upravnega področja, na katerem je storjen prekršek, če se to področje nanaša na javni red, organizacijo javnih zbiranj, vozniška dovoljenja ali registracijo motornih vozil in drugega upravnega področja, na katerem je bil storjen prekršek, če tako določa zakon lahko trajala najdlje tri (3) leta od pravnomočnosti prekrškovne odločbe, s katero so bili izrečeni neplačana globa in stroški postopka), 8. (nomotehnični popravek), 24., 29. (določena je izrecna uporaba Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v primeru odložitve izvrševanja nadomestnega zapora) in 45. členu (določen je dve (2) letni rok za uveljavitev izvajanja zakona za storilce, ki ne plačajo globe ali stroškov postopka in se zoper njih vodi prisilna izterjava na podlagi drugega odstavka novega 20. člena, kar bo omogočilo upravnim organom, ki izvajajo naloge na področju javnih zbiranj, vozniških dovoljenj in registracije motornih vozil, da bodo ustrezno prilagodili (informacijske) sisteme in delovne procese za izvajanje predmetne določbe).

V 24. členu predloga zakona je predlagatelj želel uvesti poseg v tajnost pisem in občil (37. člen Ustave Republike Slovenije) v primerih varstva konkurence in v primerih, ko je to nujno za pridobitev nevsebinskih komunikacijskih podatkov za odkritje prekrškov in storilcev prekrškov, ki pomenijo kršitev ustavne prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti, nasilju, nestrpnosti zoper narodnostno, rasno, versko ali drugo posebej ranljivo skupino. Državni svet ugotavlja, da je bil k 24. členu predloga zakona na Odboru za pravosodje, na predlog poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD sprejet amandma odbora, ki je v osmi alineji (67. člen zakona) zadržal le vsebino glede posega v pravico do komunikacijske zasebnosti pravnih oseb, kadar gre za prekrške s področja varstva konkurence ter s področja trga z električno energijo ali zemeljskim plinom. Glede preostalega dela predlagane spremembe 24. člena pa sprejeti amandma sledi utemeljitvam različnih institucij (Informacijski pooblaščenec, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – Direktorat za informacijsko družbo in Zakonodajno – pravna služba DZ), ki so opozarjale, da bi bil poseg lahko neustaven z vidika (ne) sorazmernosti posega v pravico do komunikacijske zasebnosti glede prekrškov s področja sovražnega govora (20. člen Zakona o javnem redu in miru – ZJRM-1). Tudi matična Komisija za državno ureditev je glede omenjenega člena v svojem mnenju k predlogu zakona opozorila predvsem na nujnost dodatne obrazložitve predlagatelja zakona o uporabi testa sorazmernosti glede posega predlagane ureditve v zasebnost storilca prekrška. V mnenju je komisija še zapisala, da je s strani predlagatelja potrebno pojasnilo glede nujnosti, primernosti in sorazmernosti omenjenega posega, glede na koristi, ki bi nastale s posegom v pravice storilca prekrška. Državni svet je sicer že pri obravnavi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem redu in miru (EPA 990-VII) opozoril na potrebo po ureditvi vprašanja sovražnega govora v okviru prekrškovnega prava, kar je bil tudi povod za predlagane zakonske spremembe. Dejstvo je, da v tem primeru trčimo na dve ustavni kategoriji, sankcioniranje sovražnega govora in pravico do zasebnega komuniciranja

in varstva osebnih podatkov, vendar mora zakonodajalec predlagati rešitve, ki bodo ustrezale najvišjim ustavnim standardom.

Državni svet je izpostavil tudi vprašanje neupoštevanja pripomb Vrhovnega državnega tožilstva glede neselektivne nesorazmernosti zastaralnih rokov, v primerjavi z roki iz Kazenskega zakonika in pozval predlagatelja zakona, da svoje stališče glede neupoštevanja omenjenih pripomb dodatno obrazloži. Predlagatelj je pojasnil, da gre v primeru zastaralnih rokov za sistemsko rešitev, ki je bila sprejeta na podlagi različnih stališč strokovne javnosti, znotraj katere pa glede obravnavanega vprašanja ni prišlo do soglasja.

Predlog mnenja je bil sprejet (26 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 27 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

5. točka dnevnega reda:

– **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1D) – druga obravnava, EPA 1062-VII**

Predlog zakona je objavljen na spletni strani Državnega zbora z dne 26. 2. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog zakona je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo Odbora Državnega zbora za kulturo z Dopolnjenim predlogom zakona so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prav tako prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Besedo je imel Anton Peršak, državni sekretar na Ministrstvu za kulturo.

Poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, član komisije Tomaž Horvat, mag. prava, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljal je dr. Zoran Božič.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. aprila 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1D) – druga obravnava

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog zakona.

Jedro sprememb in dopolnitev zakona je ureditev področja žive (nesnovne) dediščine, da se zagotovi uporaba mednarodno in strokovno bolj uveljavljene terminologije na področju žive (nesnovne) dediščine. Praksa kaže, da je pojem "živa dediščina" neustrezen, v stroki lahko napačno razlagan in včasih celo zavajajoč, zato se z novelo spreminja pojem "živa dediščina" v pojem "nesnovna dediščina", pojem "živa mojstrovina" pa v "nesnovno dediščino posebnega pomena". S predlogom zakona se mdr. podrobnejše opredeli razглаšanje spomenikov na področju nesnovne dediščine, pri čemer zakon loči med spomeniki lokalnega in državnega pomena; predlog omogoča vlaganje javnih sredstev za

izredne stroške za varovanje, oživljanje ali izvedbo drugih ukrepov varstva spomenikov nesnovne dediščine, izenačujejo se možnosti za nosilce nesnovne dediščine in lastnike materialne (nepremične in premične) dediščine. S predlogom se uskladijo določbe glede registra kulturne dediščine z določbami Zakona o varstvu osebnih podatkov. Spreminja se tudi omejitev veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev in soglasij za posege v dediščino na dve leti od njihove pravnomočnosti, ukinja volontersko pripravništvo in opredeli pogoje za strokovno delo na področju varstva.

Državni svet ugotavlja, da so v predlogu zakona upoštevane pripombe in predlogi strokovne javnosti, ki pa je hkrati opozorila na nujno sistemsko prenovu celotnega zakona. Ministrstvo za kulturo je zagotovilo, da se pripravlja nova strategija na področju kulturne dediščine in napovedalo nov zakon.

Državni svet je kot glavno vprašanje izpostavil spremembo 44. člena veljavnega zakona v zvezi s prepovedjo uporabe imena in podobe spomenika v primeru, ko gre za nepridobitni namen, na kar je Državni svet opozoril že v svoji pobudi za spremembo tega člena. Pri uresničevanju tega člena v praksi prihaja do težav pri tolmačenju, če gre za upoštevanje javnega interesa oz. omogočanje dostopa do kulturne dediščine z namenom ozaveščanja o njenih vrednotah, zato je predlagatelj sledil pobudi strokovne javnosti in Državnega sveta ter natančneje opredelil prvotno določilo tako, da je besedilo "nihče ne sme uporabljati podobe in imena spomenika brez soglasja lastnika spomenika" dopolnil z besedno zvezo "za pridobitne namene".

Državni svet pa opozarja, da glede na pripombe dela strokovne javnosti ta sprememba ne ustreza povsem npr. uporabi fotografij spomenikov na Wikipediji, ki jih v neprofitne namene oz. za ozaveščanje javnosti objavljajo zainteresirani avtorji. Tako objavljene fotografije spomenikov so po licenci Wikipedije, svetovne proste spletne enciklopedije, na voljo uporabnikom tudi za komercialno rabo z namenom čim boljše globalne promocije kulturne dediščine.

Državni svet pri tem poudarja, da je treba zaščititi podobo spomenika in njegovo uporabo pred nenadzorovano komercializacijo, vendar hkrati pomembno upoštevati tudi javni interes v najširšem smislu in za ozaveščanje javnosti o pomenu kulturne dediščine.

Državni svet ugotavlja, da je Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport predlagala, da se pristojno Ministrstvo za kulturo in strokovna javnost uskladi o primernejšem besedilu omenjenega 44. člena, da bi zagotovila njegovo nedvoumno in smiselno uporabo v korist tako lastnikov spomenikov kulturne dediščine kot javnega interesa oz. javne koristi varstva dediščine. Državni svet tudi ugotavlja, da te uskladitve ni bilo, pristojni Odbor za kulturo pa ni sprejel predloga amandmaja poslanske skupine Združene levice za spremembo 44. člena zakona v smeri boljše rešitve uporabe podobe in imena spomenika.

Predlog mnenja je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

6. točka dnevnega reda:

– Poročilo o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2015, EPA 1081-VII

Poročilo je objavljeno na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 1. 3. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo je obravnavala Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Besedo je imela Irena Ostrouška, sekretarka Direktorata za medije na Ministrstvu za kulturo in podpredsednica Nadzornega sveta RTV SLO.

Poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, član komisije Tomaž Horvat, mag. prava, je pojasnil stališče komisije.

Razpravljali so dr. Zoran Božič, Jernej Verbič, Miloš Pohole, Uroš Brežan, Drago Ščernjavič in Metod Ropret.

Na dileme iz razprave je odgovorila Irena Ostrouška, sekretarka Direktorata za medije na Ministrstvu za kulturo in podpredsednica Nadzornega sveta RTV SLO.

Svoj glas je obrazložil dr. Zoran Božič.

Irena Ostrouška, sekretarka Direktorata za medije na Ministrstvu za kulturo in podpredsednica Nadzornega sveta RTV SLO je podala repliko.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. aprila 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Poročilu o delovanju Nadzornega sveta RTV Slovenija v letu 2015

Državni svet se je **seznanil** s poročilom.

Nadzorni odbor (v nadaljevanju NO) je na svojih 9-ih rednih sejah poleg rednega nadzora nad poslovanjem javnega zavoda sprejel spremembe Statuta javnega zavoda RTV Slovenija. S to spremembo sta se uredniško-producentska enota, zadolžena za poseben nacionalni program, namenjen parlamentarnim vsebinam, in informativni program združila v skupen informativni program. Med pomembnejšimi finančnimi vprašanji, s katerimi se je ukvarjal NO, je bil dogovor s kolektivnimi organizacijami; vodstvo RTV je po večletnih pogajanjih doseglo dogovora glede višine nadomestila za uporabo avtorskih del za obdobje 2015–2018 in za poplačilo odškodnine na podlagi sodne poravnave za obdobje 2007–2014. V finančnem načrtu za leto 2016 največje tveganje predstavlja sistemsko reševanje statusa pogodbenih delavcev, ki izpolnjujejo pogoje za redno zaposlitev. Reševanje te problematike sta spodbudila inšpekcijska nadzora Finančne uprave RS in Inšpektorata RS za delo. Glede na kadrovske načrt za leto 2016 se ob posledičnem povečanju števila zaposlenih načrtuje tudi zmanjšanje zaposlenih zaradi upokojevanja, predčasnih prekinitev delovnega razmerja in zaposlovanja za skrajšan delovni čas.

Državni svet ob tem opozarja na problem prodaje premoženja oz. delnic zavoda. Glede na poročilo je NO prodajo dovolil na podlagi strateškega načrta urejanja trajne kadrovske problematike, v katerem je vodstvo razdelalo in obrazložilo namen porabe teh sredstev kot premostitev za enkratno izvedbo ureditve statusa pogodbenih sodelavcev. Po oceni vodstva zavoda in NO je bila prodaja delnic nujna tako za rešitev kadrovskega vprašanja kot poravnavo več let odprtega vprašanja o nadomestilih za uporabo avtorskih del kolektivnim organizacijam. NO in vodstvo sta ocenila, da sta se s pomočjo prodaje delnic zaprli dve veliki finančni tveganji za zavod in sta kot enkratni finančni dejanji strateško pomembni za stabilizacijo poslovanja javnega zavoda.

Državni svet izpostavlja status Založbe kaset in plošč oz. Založbe kakovostnih programov RTV Slovenija, ki je znotraj opravljanja javne službe neposredno povezana z radijskimi in televizijskimi programi v smislu dodane vrednosti, obnavljanja in izdajanja dragocenih avdio in video arhivov ter podpore novim projektom. Razpravljavci so se strinjali, da je delovanje založbe treba, skladno z napredno digitalno tehnologijo, osvežiti oz. nadgraditi.

Državni svet ob statutarnih spremembah glede uredniško-producentskega združevanja 3. parlamentarnega programa z informativnim programom opozarja na zanemarljivo pokrivanje vsebin dela Državnega sveta. Po zakonu v okviru javne službe RTV deluje tudi 3. program kot poseben nacionalni televizijski program, ki je, poleg prenosov sej Državnega zbora in njegovih delovnih teles ter predvajanja posnetkov teh sej, namenjen tudi celovitemu informiranju javnosti o vsem drugem parlamentarnem dogajanju, vključno s sejami Državnega sveta itd. Državni svet je na vodstvo RTV Slovenija v zvezi z delovanjem nacionalnega (parlamentarnega) televizijskega programa naslovil tudi svetniško vprašanje, na katero pa vodstvo ni prepričljivo odgovorilo z vidika, kako naj bi celovito informiralo javnost z delom Državnega sveta. Glede na statistiko je pokrivanje sej Državnega sveta in njegovih delovnih teles ter posvetov v Državnem svetu zgolj izjema in tako ne odseva celovitosti poročanja o parlamentarnem delu. S takim odnosom do Državnega sveta nacionalna televizija (in tudi radio) ne omogočata širše in raznovrstne informiranosti državljanov, saj se v Državnem svetu oblikuje širok spekter stališč z različnih strokovnih področij in iz lokalnega okolja, kar hkrati dopolnjuje in nadgrajuje zakonodajni postopek, s katerimi pa javnost ni seznanjena.

Državni svet glede standardov uredniške politike in poročanja novinarjev nacionalne televizije in radia opozarja, da je avtonomija uredništev in novinarjev pomembna, a dodaja, da je nujno zagotoviti spoštovanje načel poklicne etike, uredniških standardov, kakovosti programov, ki morajo biti vsebinsko jasno profilirani, finančno racionalni in transparentni ter uravnoteženost in verodostojnost poročanja oz. novinarskih prispevkov. Vodstvo RTV mora biti pri izvajanju javne službe posebej pozorno na zakonsko opredelitev javnega zavoda kot posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, zato RTV ne sme in ne more konkurirati komercialnim televizijam in radiem, svojo tržno dejavnost, ki povečuje raznolikost vsebin, pa mora razvijati znotraj nacionalno-programskih standardov za področja, ki jim jih nalaga zakon.

Državni svet ugotavlja, da se ne uresničuje 3. člen Zakona o RTV Slovenija glede celovitosti informiranja o delu Državnega sveta, in pričakuje, da vodstvu Državnega sveta in RTV Slovenija v najkrajšem možnem času sprejmeta dogovor o načinu in obsegu spremljanja sej in drugih dogodkov v Državnem svetu.

Predlog mnenja je bil sprejet (33 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 28 jih je glasovalo za, 2 pa sta bila proti).

7. točka dnevnega reda:

- **Predlog resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016-2025 (ReNPRRO16-25), EPA 1107-VII**

Predlog resolucije je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 11. 3. 2016 in so ga državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog resolucije je obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj. Mnenje komisije so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Poročilo Odbora Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor z Dopolnjenim predlogom akta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Predlog mnenja Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 12. 4. 2016.

Besedo je imela Irena Majcen, ministrica za okolje in prostor.

Poročevalec Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, predsednik komisije Jernej Verbič, je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog mnenja:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M N E N J E

k Dopolnjenemu predlogu resolucije o nacionalnem programu ravnanja z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom za obdobje 2016–2025 (ReNPRRO16–25)

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog resolucije.

Državni svet je bil seznanjen, da je Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na 70. seji 4. 4. 2016 podprla predlog resolucije ter mnenje posredovala na Odbor Državnega zbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki je na 19. seji 6. 4. 2016 pripravil dopolnjen predlog resolucije.

Državni svet ugotavlja, da dopolnjen predlog resolucije podaja nacionalno politiko in program ravnanja z radioaktivnimi odpadki (v nadaljevanju: RAO) in izrabljenim gorivom (v nadaljevanju: IG) ter pomeni nadaljevanje začrtane politike s prejšnjo resolucijo, ob upoštevanju sprememb in dopolnitev potreb preteklega desetletja. Slovenija je bila ena redkih držav, ki je imela resolucijo oz. nacionalni program na tem področju že pred sprejemom Direktive Sveta 2011/70/EURATOM. Dopolnjen predlog resolucije med drugim opisuje slovenski jedrski program in radioaktivne odpadke ter veljavno zakonodajo, določa splošne cilje ravnanja z RAO in IG, načela ravnanja z RAO in IG, opisuje pripravo programa razgradnje Nuklearne elektrarne Krško (v nadaljevanju: NEK) in programa odlaganja RAO in IG iz NEK, postopke za zmanjšanje nastajanja RAO in IG med obratovanjem in razgradnjo, podaja glavne mejnike programa za naslednje desetletje, zajema analizo stanja za vse vrste RAO in IG po posameznih objektih s podatki o trenutnih količinah uskladiščenih odpadkih in ocenah prihodnjih količin odpadkov, vključno z odpadki iz razgradnje iz vseh objektov, ter analizo stanja na področju raziskav in razvoja. V osrednjem delu je, na podlagi analize stanja in ob upoštevanju potreb po pravočasnem zagotavljanju pogojev za reševanje ravnanja z RAO in IG, predstavljenih dvanajst strategij z ukrepi za doseg ciljev za vse vrste RAO in IG za čas veljavnosti resolucije in tudi za daljše časovno obdobje.

Strategija 1 obravnava ravnanje z RAO med obratovanjem jedrskih in sevalnih objektov. V NEK se namerava zgraditi objekt za manipulacijo z opremo in pošiljkami RAO kot pomožna stavba pri začasnem skladiščenju RAO. Strategija 2 obravnava ravnanje z RAO, ki so nastali zaradi rabe radioaktivnih snovi v industriji in raziskavah. Strategija 3 obravnava RAO v medicini. Strategija 4 obravnava gradnjo in obratovanje odlagališča nizko in srednje-RAO v Vrbini in je ena od pomembnejših strategij v tem obdobju. Ta strategija predvideva dva scenarija. Po osnovnem scenariju se bo v odlagališče, ki se bo predvidoma gradilo med 2017 in 2019, odložil slovenski del RAO. V tem primeru se predvideva začetek poskusnega obratovanja v obdobju 2020–2021 in redno obratovanje odlagališča do 2025. Če pride do 2023 z Republiko Hrvaško do dogovora, se v skladu z razširjenim scenarijem na odlagališče v Vrbini odložijo vsi RAO iz NEK (slovenski in hrvaški del), pri čemer bi v tem primeru odlagališče redno obratovalo tri leta dlje (do 2028). Rednemu obratovanju skladišča sledi obdobje mirovanja, temu pa po letu 2050 zopet obdobje obratovanja do 2061 oz. 2062, ko se začneta izvajati dolgoročni nadzor in vzdrževanje odlagališča. Strategija 5, ki obravnava skladiščenje in odlaganje IG in visoko-RAO, predvideva izgradnjo suhega skladišča za IG na lokaciji NEK, pri čemer so predvidene tudi možnosti po koncu začasnega skladiščenja IG in visoko-RAO (iskanje rešitev tudi v okviru regionalnega ali mednarodnega odlagališča). Strategija 6 obravnava razgradnjo NEK in predvideva posodobitev programa razgradnje in program odlaganja nizko in srednje-RAO in IG vsakih pet let. Strategija 7 obravnava razgradnjo raziskovalnega reaktorja Triga Mark II, ki bo obratoval najmanj do 2026, in predvideva tudi preučitev možnosti vračanja IG v državo dobaviteljico. Strategija 8 obravnava razgradnjo Centralnega skladišča radioaktivnih odpadkov v Brinju, kjer se skladišči RAO iz

industrije, raziskav in medicine. Strategija 9 opredeljuje ravnanje z RAO v Rudniku Žirovski vrh oz. zaprtje odlagališča rudarske jalovine Jazbec (že zaprto) in odlagališče hidrometalurške jalovine Boršt (predvideno zaprtje 2018). Strategija 10 obravnava ravnanje z RAO z naravnimi radionuklidi, strategija 11 izpuste radioaktivnih snovi, strategija 12 pa določa, da država skrbi za vzdrževanje in posodabljanje pravnega in institucionalnega okvira, za raziskave in razvoj ter obvešča javnost o izvajanju resolucije.

Državni svet ugotavlja, da dopolnjen predlog resolucije upošteva, da bo NEK obratoval tudi po 2023 (do 2043). NEK, kjer bo 2021 opravljen obsežen program nadgradnje varnosti, ima odobren program nadzora staranja, s čimer je izpolnjen eden od pogojev za podaljšanje življenjske dobe. Drug pogoj za obratovanje NEK po 2023 je uspešen preizkus periodičnega varnostnega pregleda, ki sta predvidena 2023 in 2033. Dopolnjen predlog resolucije tudi upošteva, da bo raziskovalni reaktor Triga Mark II obratoval najmanj do 2026.

Stroški za izvajanje resolucije v obdobju 2016–2025 so ocenjeni v višini 185.835.000 evrov, ki se bodo pokrili iz državnega proračuna (36.465.000 evrov) in Sklada za financiranje razgradnje NEK in odlaganje RAO iz NEK (145.370.000 evrov), pri čemer se ocenjen obseg sredstev nanaša na ravnanje s slovenskim delom RAO. Državni svet opozarja, da je treba upoštevati tudi odškodnino v višini 40 mio evrov, ki jih mora Republika Slovenija plačati sosednji Republiki Hrvaški zaradi nedobavljene električne energije iz NEK v preteklosti. Kot ugotavlja Državni svet, bo treba v primeru dogovora z Republiko Hrvaško, da se njen del odpadkov odloži na odlagališče v Vrbini, dogovoriti še finančno participacijo Republike Hrvaške, ki tudi zbira sredstva za svoj del obveznosti v posebnem skladu. Državni svet je bil seznanjen, da je v Skladu za financiranje razgradnje NEK in odlaganje RAO iz NEK na dan 31. 12. 2015 zbranih 190.933.835 evrov.

Državni svet ugotavlja, da je bil na seji Meddržavne komisije za spremljanje izvajanja Pogodbe med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v NEK, njenim izkoriščanjem in razgradnjo julija 2015 sprejet dogovor o pripravi nove revizije Programa razgradnje NEK in Programa odlaganja RAO in izrabljenega goriva iz NEK, pri čemer sta strokovni organizaciji obeh držav dobili nalogo, da do naslednjega zasedenja pripravita projektne naloge za izdelavo dogovorjenih aktov. Aktivnosti na strokovni ravni se odvijajo, so pa volitve v sosednji Republiki Hrvaški vplivale na počasnejšo dinamiko aktivnosti.

Po osnovnem scenariju strategije 4 se bo na odlagališče nizko in srednje-RAO iz NEK v Vrbini odložila polovica odpadkov oz. slovenski del odpadkov, medtem ko mora Republika Hrvaška poskrbeti za svojo polovico odpadkov. Glede na dosedanje odnose z Republiko Hrvaško Državni svet izpostavlja, da bi morala resolucija predvidevati tudi scenarij, če Republika Hrvaška ne bo želela prevzeti svoj del odpadkov, hkrati pa državi ne bosta do 2023 dosegli dogovora o skupnem odlagališču. Državni svet je bil seznanjen, da bi državi morali v tem primeru vprašanje RAO, za katere mora poskrbeti Republika Hrvaška, pravno reševati na nivoju EU oz. na sodišču Evropske unije, do razrešitve tega vprašanja pa bi se hrvaški del RAO skladiščil v NEK. Državni svet je bil tudi seznanjen, da v skladu z zahtevami Direktive Sveta 2011/70/EURATOM tudi sosednja Republika Hrvaška pripravlja nacionalni program ravnanja z RAO, v katerem je predvideno odlagališče za odlaganje hrvaškega dela odpadkov iz NEK na potencialni lokaciji ob meji z Bosno in Hercegovino.

Zaskrbljujoča je ugotovitev, da sedanja dinamika zbiranja sredstev, višina prispevka in sedanji odlivi, predvsem zaradi nadomestil za omejeno rabo prostora, ne zagotavljajo pravočasnega zbiranja sredstev za razgradnjo NEK in odlaganje RAO in IG. Kot ugotavlja Državni svet, se je z Uredbo o merilih za določitev višine nadomestila zaradi omejene rabe prostora in zaradi načrtovanja intervencijskih ukrepov na območju jedrskega objekta, ki je začela veljati 1. 1. 2015, znižalo nadomestilo zaradi omejene rabe prostora za okoli 10% (zaradi bolj točne obravnave omejene rabe prostora in upoštevanja inflacije), vendar je Vlada sredi lanskega leta zaradi zahtev upravičenih občin vrnila višino nadomestila na raven, ki je veljala do začetka 2015. V povezavi z navedbo v predlogu resolucije, da je treba med drugim proučiti tudi možnosti za znižanje nadomestil za omejeno rabo prostora, je državne svetnike zanimalo, ali o taki možnosti že potekajo pogovori z lokalnim okoljem. Državni svet

ugotavlja, da se pristojno ministrstvo o tem z lokalnimi skupnostmi ne pogovarja, bo pa treba s politično voljo rešiti vprašanje pravočasnega zagotavljanja zadostnih sredstev za razgradnjo NEK in odlaganje RAO in IG.

Državni svet ugotavlja, da je Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj že ob obravnavi Poročila o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v Republiki Sloveniji za leto 2014 ugotavljala slabšanje finančnega in kadrovskega stanja na Agenciji za radioaktivne odpadke in tudi kadrovske podhranjenosti Uprave za jedrsko varnost. Čeprav so državni svetniki takrat dobili zagotovilo, da kadrovska in finančna podhranjenost ne vplivata na zmanjšanje varnosti, so z vidika ohranjanja takega stanja opozorili na možnost tveganja za kršenje določil zakonodaje in posledično manjšo varnost. Državni svet je bil seznanjen, da se stanje generalno gledano stanje ne poslabšuje.

Predlog mnenja je bil sprejet (24 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 24 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

8. točka dnevnega reda:

– Poročilo s posveta Kulturni in ustvarjalni sektorji

Poročilo Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog sklepov Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Poročevalec Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport, član komisije Tomaž Horvat, mag. prava, je pojasnil stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016 na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) ter na podlagi posveta z naslovom Kulturni in ustvarjalni sektorji, ki ga je Državni svet Republike Slovenije organiziral 3. 2. 2016, sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije se je seznanil s **Poročilom s posveta Kulturni in ustvarjalni sektorji** z naslednjo vsebino:

Izhodišča posveta

- Učinkovito sožitje med ustvarjalci, misleci, ekonomijo in politiko so poznale že stare civilizacije. Produkti antičnih kultur in renesanse so še danes temelji našega sveta. V številnih okoljih predstavljajo ključno ekonomsko okoliščino, temelj vrednotenja, izhodišče razvoja, v številnih primerih so tudi temelj stabilnih družbenih odnosov. Evropska unija kulturo opredeljuje kot nov steber razvoja.
- Kultura je bila in bo zmeraj temeljna menjalna vrednost nekega okolja v primerjavi z drugimi. Alternativa kulturi je edino vojaška sila. Zgodovina uči, bolj ko je kulturna komponenta odsotna v zavesti in vrednotenju trenutka, bolj se razmere približujejo najbolj mračnim okoliščinam.
- Pojem kulturnih in ustvarjalnih sektorjev je ponovno aktualen v zadnjih dvajsetih letih. V gospodarstvu, turizmu in na drugih področjih sodobne družbe se ponovno odkriva čar unikatnega, izvirnega, rokodelskega, človeku prijaznega, kar se kot svojski antipod zoperstavlja povprečju talilnega lonca univerzalizma. V tem kontekstu se največkrat

razume arhitekturo in oblikovanje, ki zaradi svojih nalog, predvsem funkcionalizma, morda najbolj neposredno zrcalita učinke ustvarjalnih sektorjev.

- Evropska unija kulturne in ustvarjalne sektorje prepoznava skozi dinamiko gospodarskega sektorja, saj so pomemben vir zaposlitev za generacije od 15 do 29 let in predstavljajo osnovno dejavnost številnih malih in srednje velikih podjetij. Ustvarjalni potencial teh sektorjev je ključnega pomena za povečanje konkurenčnosti tako gospodarskega kot javnega sektorja. Po Eurobarometru 2015 slaba polovica slovenskih podjetij ne uporablja oblikovanja kot pomembnega elementa ustvarjalnosti; le 4 % podjetij oblikovanje strateško vključuje v svoje poslovne procese, kar je najnižji delež med članicami Evropske unije.
- Večina slovenskih podjetij že desetletja ne uvršča oblikovanja, promocije in trženja v procese svojega dela. Oblikovanje je ključni element pri prestrukturiranju podjetij iz tradicionalnih panog v uspešna izvozna podjetja. V zadnjih 25 letih sta tranzicija in kriza z zemljevida izbrisali mnoga podjetja in opustošila skoraj cele panoge: lesna, usnjarska in tekstilna podjetja so med drugim propadla tudi zato, ker v oblikovanju niso prepoznala strateške funkcije in zanemarila razvoj lastnih blagovnih znamk. S kolapsom teh podjetij pa so izginila in še vedno usihajo mnoga znanja, ki jih bo zelo težko ali sploh nepovratno in prepozno znova vzpostaviti.
- Številni slovenski avtorji, med njimi prejemniki slovenskih nagrad za vizualno ustvarjalnost, so mednarodno zelo uspešni. Nekateri ustvarjajo za elitne svetovne blagovne znamke, a ne v Sloveniji. V Sloveniji namreč ni industrijskega zaledja v ekspertnem polju, za katerega so se izobraževali. Paradoks: Slovenija ima visoko izobražene brezposelne predstavnike kreativnih industrij, ki še nikoli niso videli pravega proizvodnega procesa od blizu.

Poskusi oblikovanja slovenske nacionalne strategije

- Ustvarjalnost je opredeljena v slovenskih strateških dokumentih, in sicer v Operativnem programu izvajanja evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 ter v Strategiji pametne specializacije, kjer je velik poudarek na povezovanju kulturnih in ustvarjalnih sektorjev z gospodarstvom.
- Ministrstvo za gospodarstvo in razvoj o skupaj z ministrstvom za kulturo pripravlja nacionalno strategijo na področju oblikovanja modelov za spodbujanje menedžmenta slovenskih podjetij k vlaganju v dizajn. Ministrstvo za gospodarstvo in razvoj je že namenilo sredstva za spodbujanje industrijskega oblikovanja v sklopu javnega razpisa za podporo razvojno-inovacijskih projektov v podjetjih. Na osnovi omenjenih strateških dokumentov bodo v prihodnje sledili še ostali konkretni ukrepi s ciljem podpore večji vključitvi ustvarjalnosti v gospodarstvo.
- Ministrstvo za kulturo je področje kulturnega in ustvarjalnega sektorja začelo razvijati 2012 - kot nadgradnjo projekta Silent Revolutions, razstave slovenskega oblikovanja s poudarkom na industrijskem oblikovanju in primerov dobre prakse v svetu kot podlage za krepitev te dejavnosti v Sloveniji. Na podlagi te analize je v medsektorskem sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvom za zunanje zadeve, Spiritom in UCOM nastal Akcijski načrt za spodbujanje uporabe oblikovanja v gospodarstvu v Republiki Sloveniji.
- Ministrstvo za kulturo je v letih od 2013 do 2015 z razpisi želelo povezati oblikovalce s podjetji, zagotoviti produktom dodano vrednost in večje zaposlitvene možnosti oblikovalcev v gospodarskem sektorju. Nastal je projekt Društva za sodobno slovensko oblikovanje tekstilij in oblačil Soto z naslovom Narejeno v Sloveniji. Nastalo je 80 prototipov novih izdelkov, ki so bili maloserijsko proizvedeni za tri prodajne razstave na Dunaju, Pragi in Ljubljani. Projekt se nadaljuje z novimi izdelki v okviru projekta Pomlad-poletje v Berlinu, Trstu, Sarajevu in Ljubljani.
- Ministrstvo za kulturo ima za razpis sofinanciranja projektov Ustvarjalne Evrope na voljo neprimerno premalo proračunskih sredstev (manj kot 100.000 evrov na letni ravni).

- Ministrstvo za javno upravo si prizadeva vzpostaviti poseben sklad za nevladne organizacije, ki uspešno sodelujejo v programih Evropske unije iz postavke, ki je predvidena v novem zakonu o nevladnih organizacijah.
- Ministrstvo za kulturo ustanavlja Center za kreativnost z namenom spodbujati nadaljnji razvoj kulturnih in ustvarjalnih sektorjev in ustvariti ustrezno podporno okolje za uspešen razvoj podjetij v zgodnjih fazah rasti. Center bo spodbujal podjetja k povezovanju s kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji za razvoj novih in inovativnih produktov; spodbujal bo podjetništvo na specifičnih in novih področjih uveljavljanja in uporabo tradicionalnih obrti, veščin, tehnologij in materialov za nadgradnjo blagovnih znamk v povezavi s kulturo, varovanimi vrednotami, npr. kulturno krajino, znanjem, tehnikami, ljudskimi običaji. Okvirna višina sredstev za obdobje 2016–2023 je skoraj 11 milijonov evrov. Naložbo bosta sofinancirali Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija v okviru prednostne naložbe spodbujanja podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in s spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji.

Prepoznavnost pomena kulturnih in ustvarjalnih sektorjev v Evropski uniji

- Slovenija prek Centra za ustvarjalno Evropo tesno sodeluje z Evropsko komisijo za kulturne raznolikosti in inovacije. V evropskem programu v podporo kulturnim in ustvarjalnim sektorjem je Slovenija proporcionalno glede na velikost države uspešnejša od drugih držav.
- Kulturni in ustvarjalni sektorji vključujejo arhitekturo, arhive, knjižnice, umetniške obrti, film, televizijo, video igrice, radio oz. avdio-vizualno področje, digitalno tehnologijo, dediščino, oblikovanje oz. dizajn; glasbo, literaturo, knjige, založništvo, uprizoritvene in vizualne umetnosti, ki največ prispevajo k BDP Evropske unije. V teh sektorjih nastajajo glavni izvozni evropski izdelki. Po Eurostatu Evropska unija največ izvažata umetniška dela.
- Kulturni in ustvarjalni sektorji predstavljajo 4 % BDP in zaposlujejo 3,8 % delovne sile Evropske unije. Prispevajo 2,5-krat več kot klasičen sektor, kot je npr. avtomobilska industrija. Sektorji hitro rastejo in glede na statistiko so odporni na gospodarsko krizo. Ti sektorji povečujejo svoj delež in več prispevajo h gospodarstvu ter zaposlujejo več mladih ljudi kot drugi sektorji.
- Kulturni in ustvarjalni sektorji so zelo heterogeni, od velikih podjetij na področju glasbe, založništva in filma do vrste majhnih in srednje velikih podjetij v drugih sektorjih. Nekatere države jih tudi finančno podpirajo. Vsem sektorjem pa je skupen učinek digitalnega premika, ki bistveno vpliva na celotne proizvodne verige. Vendar ti sektorji težje prepričajo banke za posojila, predvsem zaradi stereotipov, povezanih s kulturo in ustvarjalnostjo, hkrati nimajo opredmetenih sredstev, imajo pa sredstva iz avtorskih pravic, zato banke težje ocenijo premoženje teh podjetij za namene jamstev.
- Leta 2012 sta bila določena dva cilja: povečanje prispevka kulturnih in ustvarjalnih sektorjev k ustvarjanju delovnih mest in rasti ter promocija kulture kot katalizatorja za inovacije. To naj bi se doseglo z izboljšanjem regulativnega okolja in avtorsko zakonodajo.
- Pomembna je izmenjava dobrih praks na ravni Evropske unije. Predstavniki ministrstev, pristojnih za kulturo in gospodarstvo razpravljajo o možnostih izboljšanja dostopa do sredstev oz. podpore tem sektorjem. V okviru projektov Ustvarjalne Evrope, COSME in Obzorja 2020 so zagotovljena nepovratna sredstva, ki jih dopolnjujejo strukturna sredstva, namenjena evropskim regijam za njihov razvoj. Kar 17 regij je kulturne in ustvarjalne sektorje izbralo kot razvojno prednostna.
- Nekatere države, kot npr. Združeno kraljestvo, Estonija in Finska, so razvile zelo prefinjene politike v podporo kulturnim in ustvarjalnim sektorjem. Češka, Bolgarija, Grčija se že pridružujejo, Slovenije pa na tem seznamu še ni. V kulturne in ustvarjalne sektorje samostojno vlagajo nekatere regije, kot npr. Katalonija, Valonija, mesta, kot so Nantes in

Lille, Berlin, Hamburg itd. Podpora se vsako leto zagotavlja tudi imenovanju prestolnice kulture.

- Podporni programi kulturnim in ustvarjalnim sektorjem se oblikujejo na podlagi pregleda oz. popisa gospodarskih in kulturnih subjektov, vključno s kadri v določeni državi, v katerih regijah in mestih je največ predstavnikov teh sektorjev.
- Na podlagi Delovnega načrta Evropskega sveta za kulturo 2011–2014 je bila 2014 v okviru "odprte metode koordinacije" ustanovljena Delovna skupina ekspertov članic Evropske unije o dostopu kulturnih in ustvarjalnih sektorjev do finančnih sredstev. Skupino sestavljajo strokovnjaki iz 25 držav članic s področja kulture, podjetništva in financ. V svojem mandatu je na primerih dobrih praks proučila dostopnost finančnih ekosistemov kulturnim in ustvarjalnim sektorjem ter z namenom izboljšati dostopnost do finančnih sredstev poglobila analizo in razumevanje njihovih posebnosti.
- Ekspertna skupina je preučevala različne finančne modele od samofinanciranja do dolžniškega, lastniškega financiranja do množičnega financiranja in sponzorstva, donacij prostovoljstva in financiranja z javnimi sredstvi.
- Zaključki ekspertne skupine: raznolikost instrumentov financiranja, informacijska asimetričnost znotraj sistemov oz. slabo sporazumevanje med podjetji s področja kulturnih in ustvarjalnih sektorjev ter morebitnimi financerji, nezaupanje financerjev glede tržnih možnosti in do podjetniških veščin ter načrtov podjetij, razlike v stopnji razvitosti finančnih ekosistemov za kulturne in ustvarjalne sektorje v različnih državah članic.
- Priporočila ekspertne skupine: testiranje in uveljavitev novih in inovativnih finančnih shem, izboljšanje dostopa do finančnih sredstev z izboljšanjem podpornega poslovnega okolja za podjetja in ozaveščanja pomembnosti vlaganj, spodbujanje partnerstva podjetij v drugih sektorjih, izboljšanje podatkovne baze kulturnih in ustvarjalnih sektorjev in podjetij v teh sektorjih, uporaba intelektualne lastnine kot premoženja, vključno z zavarovanjem.

Primeri dobrih praks in izzivi kulturnih in ustvarjalnih sektorjev v Sloveniji

Program Ustvarjalna Evropa

- Program Evropske unije Ustvarjalna Evropa ima v novem sedemletnem finančnem obdobju na voljo malo manj kot milijardo in pol evrov. Namenjen je promociji kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, spodbujanju čezmejnega sodelovanja in povečanju njihovega prispevka k rasti in novim delovnim mestom. Razdeljen je na tri sklope: podprogram Kulture, ki se posveča vsem sektorjem z izjemo filma in avdio vizualnih sektorjev; podprogram Medija in medsektorski sklop, ki spodbuja izmenjavo dobrih praks med državami članicami.
- V Sloveniji za spodbujanje dobrih praks po tem programu deluje Center Ustvarjalna Evropa v Sloveniji (v okviru Motovile, Centra za spodbujanje sodelovanja v kulturnih in ustvarjalnih sektorjih). Center organizira različne dogodke, posreduje informacije o programu, promovira podprte projekte, svetuje uporabnikom pri prijavih na razpise in pri iskanju partnerjev in koproducentov ter spodbuja čezmejno sodelovanje in mreženje znotraj sektorja.
- Najpomembnejša lastnost vseh podprtih projektov in spodbud je vključevanje mednarodnih partnerstev. Leta 2014 jih je bilo podprtih več kot 1.000. Sodelovalo je 35 držav. Slovenija je v prvem letu pridobila kar 61 podprtih projektov, kar predstavlja 5,6 % vseh odobrenih projektov (proporcionalno glede na sodelujoče bi Sloveniji pripadlo le 25 projektov). Skladno z delovnim načrtom za leto 2014 je bilo na voljo 142 milijonov evrov in Slovenija je za svojih 61 projektov pridobila 2 milijona evrov (proporcionalno bi Sloveniji glede na prebivalce pripadalo le 0,34 % proračuna). leta 2015 se je tak trend uspešnosti celo povečal: v 61 podprtih projektih s pridobljenimi 2,9 milijona evrov sodeluje 37 različnih slovenskih organizacij.
- Projekti Centra za ustvarjalnost:

- prevodni projekti v okviru podprograma Kultura, na katerem kandidirajo knjižne založbe. Na razpisu za leto 2015 je kar 8 slovenskih založb pridobilo to podporo oz. 73 % slovenskih založb je bilo uspešnih na razpisih;
 - evropske mreže v podporo evropskim združenjem, ki zastopajo interese posameznih sektorjev oz. podsektorjev. Leta 2014 je združenje Neta kot prvo v Sloveniji dobilo sedež v Sloveniji. To je Nova evropska gledališka akcija, združenje evropskih gledališč in festivalov iz 18 držav. Shema razpisa je namenjena krepitvi zmogljivosti in profesionalizaciji sektorja s pomočjo mreženja, vzajemnega učenja, izmenjave informacij in dobrih praks;
 - nova shema, ki se izvaja v Ustvarjalni Evropi; na prvi razpis 2014 je prispelo 24 prijav, odobrenih je bilo pet platform, med njimi založbi Beletrina s pesniško platformo Verzopolis. Leta 2015 je bilo prijav 47 iz cele Evrope, odobrene so bile tri platforme, skupni koordinator je iz Velike Britanije, Nizozemske in Slovenije. V Sloveniji je uspelo Muzeju za arhitekturo in oblikovanje;
 - filmski festivali: festival animiranega filma Animateka, ki je edini slovenski filmski festival v družbi približno 80-ih eminentnih evropskih filmskih festivalov.
- Pomemben segment znotraj sektorjev so video igre, ki ga podpira podprogram Medij. Leta 2015 je izmed 31 podprtih projektov uspelo tudi Sloveniji, ki je ena od zgolj dveh t. i. držav z nizko avdio vizualno zmogljivostjo, ki so uspele na tem razpisu. Ostalih 29 projektov so prijavile države s t. i. visoko avdio vizualno zmogljivostjo.
 - Slovenija pri razpisih za projekte sodelovanja in platforme znotraj podprograma Kultura sodeluje s 36 različnimi evropskimi državami: največkrat z Veliko Britanijo, Nemčijo, Hrvaško, Italijo, Francijo in Poljsko.

Vloga in povezanost turizma s kulturnimi in ustvarjalnimi sektorji

- Turizem je povezovalce kulture in gospodarstva. V prelomnem letu 2012 je bilo na mednarodnem turističnem polju zabeleženih več kot milijardo potovanj, največ v Evropo, v Sloveniji 500 milijonov. Potuje prek milijardo turistov, projekcija za leto 2030 predvideva 1,8 milijarde.
- V Sloveniji turizem predstavlja 13 % BDP in 40 % izvoza storitev. Leto 2015 je rekordno z več kot 10 milijoni nočitev.
- Pričakovanja slovenskega turističnega gospodarstva: povečanje prihodkov v turizmu in ustvarjanje večje dodane vrednosti, trženje na tujih trgih, vključujoč vse inovativne, predvsem pa trajnostne proizvode; povečanje dostopnosti Slovenije, razvoj kadrov v turizmu, lastniška konsolidacija itd.
- Uspešnost je povezana s sledenjem vsem sodobnim trendom. Delovanje nacionalne turistične organizacije bo v prihodnje bolj usmerjeno v smer digitalizacije. Uspešnost digitalnih promocijskih aktivnosti bo odvisna od kakovostnih vsebin (tekstov, fotografij, zgodb, drugih avdio-vizualnih elementov), inovacij, drugačnosti in osredotočenosti, da se Slovenija uveljavi kot zelena, aktivna in zdrava destinacija, vključujoč državno znamko Slovenijo čutim oz. I feel Slovenia.
- Letne teme: 2016 in 2017 zdrave vode, 2017, 2018 in 2019 kultura; leta 2016 je Ljubljana postala zelena prestolnica Evrope.
- Načrt trženja slovenskega turizma: kreativne, inovativne in digitalne kampanje; uporaba vseh socialnih družbenih omrežjih, poslovno komuniciranje v povezavi s turističnim gospodarstvom na številnih sejnih, borzah in drugih poslovnih dogodkih po celem svetu; povezovanje na področju kulture z gospodarsko diplomacijo, promocija Slovenije ob obiskih pomembnejših uradnih delegacij visokih predstavnikov države.

Nacionalna znamka I feel Slovenia

- Kultura in umetnost sta kot pomemben del nacionalne identitete hkrati tudi pomemben del nacionalne znamke I feel Slovenia. Slovenija kot država lahko z močno nacionalno znamko predstavlja svojo inovativnost, ustvarjalnost in kredibilnost, ki lahko konkurira na mednarodnem področju.
- Znamka I feel Slovenia je namenjena promociji Slovenije v svetu. Znamko opismenjujejo zgodbe države, znamka je zrcalo kulture in ustvarjalnosti, ambasador gospodarstva, znanosti, pospešuje razvoj v tej državi, jo dela bolj konkurenčno, odseva varnost, kaže na zaupanje v državo; izraža vrednote, cilje, usmeritve, naravna bogastva, dediščino in zanimivosti. Znamka je živa stvar in tako, kot se razvija družba, se razvija tudi identiteta te znamke. Pod okriljem znamke se razvija skupna identiteta ustvarjalnih idej, gospodarstva, znanosti in kulture.
- Barvna shema znamke je bistvo Slovenije: zelena predstavlja gozdove, travnike, neokrnjeno naravo; modra predstavlja vodo in bela sneg. V njej se odseva butičnost Slovenije.

Rokodelstvo med dediščino in prihodnostjo

- Leta 2015 so se na prvem rokodelskem festivalu predstavile štiri temeljne skupine, ki so se ukvarjale z:
 - nadaljevanjem dediščine rokodelskih znanj (dediščine Unesco označuje kot Intangible Cultural Heritage kot nesnovno dediščino);
 - repliciranjem oz. ponovitvami zgodovinskih spominov iz različnih obdobij zgodovinskega razvoja;
 - interpretaciji rokodelske dediščine oz. redizajna in
 - sodobno rokodelsko ustvarjalnostjo (unikatno in malo serijsko oblikovanje t. i. Designed Craft ali pa Designed Art).
- V drugi polovici 80-ih let 20. stoletja je bila zasnovana blagovna znamka Rokodelstvo Art and Craft Slovenia. Povezana je s sistemom strokovnega ocenjevanja (od leta 1986 je vsak mesec ocenjenih okoli 100 izdelkov).
- Vzpostavljen je sistem rokodelskih centrov z regionalnimi centri kot ustvarjalnimi središči (npr. v Veržeju, v Škofji Loki, v Ribnici, v Moravški dolini). Leta 2015 je bil ustanovljen konzorcij rokodelskih centrov.
- Centri so različni tipi ustvarjalnih središč: bivalne rokodelske delavnice ali rokodelski ateljeji (pomembno za turizem), rokodelske delavnice in ateljeji odprtih vrat. Povezani so z rokodelsko dejavnostjo na področju izobraževalnega sistema (npr. šolska delavnica na področju kamnoseštva v Sežani, pri kovaškem rokodelstvu v Kropi, čipkarska šola v Idriji, ki je najstarejša stalno delujoča rokodelska šola v Evropi od leta 1873).

Vloga arhitekture in oblikovanja

- Arhitektura in oblikovanje sta pomembni ustvarjalni disciplini, s katerima kultura najbolj prežema vsakdanje življenje. To je kultura poslovanja, upravljanja, načrtovanja, ki opisujejo presežno v podjetništvu in so gospodarstvu dodana vrednost.
- Zbirke arhitektov in oblikovalski predmeti so banka idej, ki jo je vedno znova možno uporabiti za rešitev problema.
- Muzej za arhitekturo in oblikovanje je 2016 gostitelj Svetovnega kongresa mednarodne konfederacije arhitekturnih muzejev, organiziran v obliki potujočega kongresa po Sloveniji.
- Pomembne so razstave, ki odpirajo možnosti za nove produkte ali inovativne preнове obstoječih v originalno stanje (avtobusno postajališče oblikovalca Saše Mächtiga iz začetka 70-ih).

- Muzej za arhitekturo in oblikovanje je organizator Bienala oblikovanja, ki je najstarejši bienale oblikovanja v Evropi (prvič organiziran leta 1964). Ob 50-letnici bienala je bilo v sodelovanju z belgijskim kustosom Janom Bolnom oblikovanih enajst tem, mdr. so pokrivalo javni prostor, vode v javnem prostoru, hrano, obrti (sodelovanje z rokodelskim centrom Ribnica). Bienale se je nadaljeval v kreativne discipline in nastalo je 54 projektov. Skupina Spoznaj svojo hrano je razvila nov projekt Japonski dresnik – skriti sovražnik, invazivna rastlina je bila prepoznana mdr. kot barvilo za tekstil, kot vir industrijske celuloze; projektu se je pridružil tudi Inštitut za celulozo in papir.
- Platforma Future Architecture povezuje 13 organizacij po Evropi, od Lizbone do Kijeva in od Tirane do Kopenhagna. Združuje arhitekturne festivale in arhitekturne muzeje. Te organizacije v skupnem programu skrbijo za promocijo mladih ustvarjalcev.

Kreativni center Poligon

- Prvi kreativni center v Sloveniji, ki je nastal kot odgovor na izzive ekonomske krize, povečevanja populacije samozaposlenih predvsem na področju kreativnih industrij. Poligon zasebni zavod neprofitne narave predstavlja avtonomno platformo skupnosti, v kateri delujejo različni ustvarjalci in uporabniki z različnih ustvarjalnih sektorjev.
- V okviru koncepta "co-workinga" / sodela (deljenja skupnega delovnega in produkcijskega prostora) je bila ustanovljena iniciativa "Slovenija co-working", ki je z multidisciplinarnim sodelovanjem, pristopom "bottom up" / od spodaj navzgor in prek različnih dogodkov v to skupnost pripeljala znanje in hkrati mrežila skupne deležnike in različne skupnosti v Ljubljani in širše.
- Center je za Ministrstvo za gospodarstvo in razvoj izvedel raziskavo, v kateri je ocenjeval stanje in potencial "co-workinga", multidisciplinarne platforme za sodelovanje in razvoj projektov na področju kreativnih industrij in socialnega podjetništva ter zlasti razvoj opolnomočenja skupnosti za uspešne "crowdfunding" kampanje.

Ugotovitve

- Potencial povezovanja med kulturnim ustvarjanjem in gospodarstvom v najširšem smislu, potencial kulture kot dodane vrednosti samostojne panoge ter sodelovanje na področjih gospodarstva, turizma in socialne kohezije omogoča številne priložnosti pri odzivanju na tržne niše in oblikovanju novih delovnih mest.
- Kultura je generator ustvarjalnosti in inovativnosti. Zaradi svoje interdisciplinarnosti kultura ni strošek, ampak investicija, ki se večkratno povrne, daje multiplikativne učinke ter posledično ustvarja pomemben delež v BDP.
- Blagovna znamka ovrednoti uporabnost izdelkov, zato napredne države po svetu že dolgo načrtno vlagajo v razvoj in promocijo lastnih znamk. Timi v sodobnih produkcijah pogosto združujejo inženirje in umetnike, njihova vrednost pa se lahko meri z vrhunskimi umetniškimi stvaritvami.
- Za uspešno uveljavitev slovenskih znamk se je treba nasloniti tudi na pretekla znanja, kot v oblikovanje lesa, keramike, kamna, slame, čipk in tako naprej. Slovenija se ponaša z dolgo in kakovostno tradicijo v izdelavi smuči, v rezbarstvu in podobarstvu, pasarstvu, ilustraciji, steklarstvu, arhitekturi. Uveljavljena imena in blagovne znamke so med drugimi Jože Plečnik, Niko Kralj, Lara Bohinc, Nika Zupanc, Elan, Alpina, Trimo, Rogaška itd.
- Dizajn je kljub različnim razumevanjem in tolmačenjem temeljno orodje razvoja. Dizajn je kompleksen načrtovalski proces za izboljšanje človekovega stanja. Lahko se nanaša na produkt ali karkoli drugega, kar morda celo nima fizične manifestacije. Pojem dizajna v vsesplošnem potrošniškem kaosu in populističnem medijskem nesmislu je pogosto zlorabljen, saj se bolj manifestira kot globalizacijski tržni proces in je agresivno prisoten v različnih površinskih posegih za povečanje všečnosti množicam ob vse manjši učinkovitosti predragega, a manj kakovostnega izdelka.

- Ustvarjalnost in kultura je skupna valuta, s katero lahko še naprej samostojno razpolagamo, pomemben del slovenske suverenosti. Edinstvena je Slovenija, ki praznuje državni praznik kulture in edinstvena je kultura, brez kulture je in bo slovenska menjalna vrednost le še razprodaja, najnižja cena vsega nacionalnega. Za kompleksen dizajn naše prihodnosti je treba vzpostaviti celovit in dobro organiziran proces, ki mora potekati na vseh ravneh - od posameznika do vlade in obratno.
- V okviru projekta Evropske unije Ustvarjalna Evropa je opazen trend rasti uspešnosti Slovenije - kljub nihanju zaradi finančne krize. Opazna je centralizacija države: dve tretjine podprtih organizacij ima sedež v Ljubljani; glede na status podprtih organizacij so to osebe zasebnega prava, nevladne organizacije oz. pri medijih pa mikro in mala podjetja (šestkrat več predstavnikov zasebnega sektorja v primerjavi z javnim). Slovenski kulturni in ustvarjalni sektorji so prek nevladnih organizacij (80 % vseh podprtih organizacij) mikro ter malih podjetij uspešni v programih Evropske unije že od začetka.
- Razpisom na evropske projekte je namenjeno premalo virov sofinanciranja na nacionalni ravni, kar zlasti velja za prekerni in podfinancirani nevladni sektor, saj je težko zagotoviti nujno sofinanciranje iz drugih virov, njihov delež npr. pri programu Ustvarjalna Evropa dosega visokih od 40 do 50 % vrednosti projekta.
- Zmanjševanje slovenskega državnega proračuna, vse slabši pogoji za ustvarjanje ter vedno večja socialna neenakost kulturi omejujejo možnosti, da bi lahko udeležila svoje širše ustvarjalne potencialne in jih umestila v različne razvojne dejavnosti. Premalo je zavedanja, da se s siromašenjem sredstev za kulturo zmanjšujejo njene možnosti za vključevanje v strateški razvoj Slovenije.
- Stanje na področju rokodelstva v Sloveniji je zaskrbljujoče zaradi nestimulativnih davčnih ukrepov. Od 500 registriranih samostojnih rokodelcev jih je danes manj kot 100. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je spodbudila pripravo zaščitnega zakona za rokodelce in rokodelska znanja. Zakon bo vključeval vsa temeljna področja, ki so pomembna za razvoj rokodelskih dejavnosti.
- Pomembna je ustanovitev krovnega oblikovalskega centra, ki bi nudil administrativno in strokovno podporo podjetjem, oblikovalcem, ustanovam in drugim udeležencem produkcijskih procesov, ter skrbel za domačo in mednarodno promocijo, povezoval izobraževalne institucije z gospodarstvom, nudil pomoč pri razpisih itd.

Predlog sklepa je bil sprejet (25 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 25 jih je glasovalo za, nihče pa ni bil proti).

9. točka dnevnega reda

Obravnava zaključkov posveta Izvensodno reševanje potrošniških sporov v EU in Sloveniji

Poročilo Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti s sklicem.

Predlog sklepov Državnega sveta so državne svetnice in svetniki prejeli po elektronski pošti 11. 4. 2016.

Poročevalka Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, predsednica komisije mag. Marija Lah, je pojasnila stališče komisije.

Predsednik je dal na glasovanje predlog sklepa:

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. 4. 2016, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) ter na podlagi posveta z naslovom *Izvensodno reševanje potrošniških sporov v EU in Sloveniji*, sprejel naslednji

S K L E P

Državni svet Republike Slovenije je 10. februarja 2016, v sodelovanju z Evropskim pravnim inštitutom (ELI) in Evropskim centrom za reševanje sporov (ECDR) organiziral posvet z naslovom Izvensodno reševanje potrošniških sporov v EU in Sloveniji.

Posvet je povezovala državna svetnica mag. Marija Lah, uvodoma pa je udeležence posveta nagovoril predsednik Državnega sveta Mitja Bervar, mag. manag.

Z uvodnimi prispevki so sodelovali naslednji razpravljavci:

Darja Tomše, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
Diana Wallis, Evropski pravni inštitut,
Tanja Kolander, Mediacijski center pri Slovenskem zavarovalnem združenju,
Franc Testen, Poravnalni svet pri Združenju bank Slovenije,
Katarina Kresal, Evropski center za reševanje sporov,
Mark Pohar, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS,
Breda Kutin, Zveza potrošnikov Slovenije,
Nejc Lahne, Gospodarska zbornica Slovenije,
Branko Meh, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
Aleš Zalar, Evropski center za reševanje sporov,
Barbara Miklavčič, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.
V razpravi so mnenja podali: Nenad Mrdaković, France Arhar in Filip Tobias.

* * *

Ugotoviti je mogoče, da nedavno sprejeti Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov zagotavlja na sistemski ravni potrošnikom in ponudnikom na vseh gospodarskih področjih možnost hitrega, cenovno dostopnega, enostavnega in učinkovitega izvensodnega reševanja domačih in čezmejnih potrošniških sporov, v klasični in spletni trgovini. Tako je dana tudi možnost, da se vzpostavi ustrezna infrastruktura za izvensodno reševanje potrošniških sporov (IRPS), ki bo krepila pravno varnost ponudnikov in potrošnikov. Ob drugačnih možnostih, ki jih omogoča nova ureditev pa se vedno pojavljajo odprta vprašanja, ki ob pomanjkanju praktičnih izkušenj zahtevajo poglobljeno razpravo in odgovore, za čim kvalitetnejše reševanje sporov.

Dosedanje pomanjkanje ustreznih mehanizmov izvensodnega reševanja potrošniških sporov v Republiki Sloveniji je potrošniku pogosto oteževalo pravno varstvo, saj je bil dostop do sodnega varstva zanj sicer formalno zagotovljen, v praksi pa težko dosegljiv. Izkazalo se je, da klasični pravdni postopek ni primerna oblika za reševanje teh sporov. Za povprečen potrošniški spor je namreč značilno nesorazmerje tako v ekonomski moči, pravnem znanju in izkušnjah med potrošnikom in ponudnikom, kakor tudi med premoženjsko vrednostjo kršene pravice in grozečimi sodnimi stroški. Brez praktičnega učinka lahko ostane tudi sicer celovita ureditev materialnopravnih pravic in obveznosti v pogodbenem razmerju med potrošnikom in ponudnikom, če se ne zagotovijo ustrezna procesna sredstva za učinkovito uveljavitev teh pravic v sporu. Zagotovljen mora biti dovolj velik manevrski prostor, ki bo dopuščal, da se na trgu vzpostavi širok nabor izvajalcev izvensodnih reševanj potrošniških sporov, pri čemer je praksa glede tega v evropskem prostoru zelo raznolika, saj obsega mehanizme v okviru gospodarsko interesnih združenj, specializirane arbitraže za reševanje potrošniških sporov, ombudsmane, odbore za potrošniške pritožbe ali zasebne mediatorje. Izvajalci se lahko financirajo iz javnih ali zasebnih sredstev, pri čemer je v primerih, ko so financerji gospodarska združenja, nujna vzpostavitev učinkovitih varovalk za ohranitev neodvisnosti izvajalcev.

Problematika potrošniških sporov ni nova, težave pa tudi niso omejene zgolj na naš geografski prostor. S podobnimi težavami, kot so prisotne v našem okolju, se spopadajo tudi druge države Evropske unije. Pretekle analize kažejo, da je imel vsak peti potrošnik v Evropski uniji težave pri nakupu blaga ali storitev na enotnem trgu. Zgolj manjši del

potrošnikov pa je zahteval in tudi dobil ustrezno nadomestilo škode. Če bi se potrošniki EU lahko zanesli na dobro delujoče in pregledno alternativno reševanje sporov, bi po nekaterih ocenah lahko privarčevali več kot 20 milijard evrov letno. Ta številka vključuje zgolj neposredne finančne prihranke, ne upošteva pa manj oprijemljivih dejavnikov, kot so večje zaupanje in poslovni ugled, ki so prav tako pomembni za dobro delujoč trg.

Obstajajo velike razlike med državami članicami glede dostopnosti in poznavanja možnosti izvensodnega reševanja potrošniških sporov, saj ustrezna vzpostavitev mehanizmov IRPS pri vseh članicah še ni uveljavljena. Tudi oblike izvensodnega reševanja potrošniških sporov marsikje še niso dovolj dobro razdelane. Prav te razlike med državami članicami pa močno ovirajo delovanje notranjega trga, zato se je Evropska unija odločila za zakonsko urejanje tega področja, z implementacijo direktive in uredbe pa smo sedaj soočeni tudi v naši zakonodaji. Direktiva 2013/11/EU tako določa minimalne zahteve, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci IRPS glede preglednosti poslovanja, strokovnosti, nepristranskosti, neodvisnosti oseb, ki sodelujejo v postopkih, kar pomeni, da tretja nevtralna oseba v nesodnem, strukturiranem postopku pomaga strankama doseči sporazum.

Glede na pretekle izkušnje se ugotavlja, da potrošniki pogosto niso prepričani, da bi morebitne spore s ponudniki lahko rešili preprosto, hitro in cenovno ugodno. Iz istega vzroka naj bi se ponekod tudi ponudniki izogibali prodaji potrošnikom v državah članicah, v katerih niso na razpolago dobro delujoči mehanizmi IRPS. Ukrepi za spodbujanje vzpostavljanja ustreznih mehanizmov IRPS naj bi bili še zlasti pomembni v državah članicah s preobremenjenimi sodišči. Zato je razvoj dobro delujočih mehanizmov IRPS nujen tudi za utrditev položaja potrošnikov na notranjem trgu in s tem okrepitev njihovega zaupanja, še zlasti v spletno trgovino.

Na podlagi predstavitev in razprave na posvetu so bili oblikovani naslednji s k l e p i :

1. Vsem ponudnikom blaga in storitev potrošnikom, tudi tistim, ki jih zakon k izbiri ne zavezuje, se priporoča, da izberejo enega ali več registriranih izvajalcev IRPS, ki z opravljeno registracijo pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo zagotavljajo visok standard kakovosti storitev. Takšna izbira lahko ponudnikom zagotovi konkurenčno prednost na prostem trgu in krepi zaupanje potrošnikov v njihovo poslovanje.
2. Ponudnikom blaga in storitev potrošnikom se priporoča, da pri izbiri registriranega izvajalca IRPS upoštevajo zlasti naravo postopka, zavezujoči ali nezavezujoči izid postopka, število, usposobljenost in izkušnenost strokovnjakov, ki izvajajo postopke, ceno ter hitrost postopka.
3. Ker je izbira registriranega izvajalca IRPS za spletne ponudnike blaga in storitev obvezna, je dodaten kriterij za izbiro registriranega izvajalca tudi enostavnost spletnega postopka reševanja sporov.
4. Potrošnikom se pred nabavo blaga oziroma storitev priporoča, da preverijo (spletna stran, splošni pogoji ipd.) ali je ponudnik izbral izvajalca IRPS oziroma kakšno vrsto postopka izvensodnega reševanja sporov sprejema.
5. Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo se priporoča, da po enem letu od začetka izvajanja postopkov izvensodnega reševanja potrošniških sporov po Zakonu o izvensodnem reševanju potrošniških sporov izvede analizo učinkov zakona in na tej osnovi pripravi morebitne predloge izboljšav normativnega okvira.

Predlog sklepa je bil sprejet (31 državnih svetnic in svetnikov je prijavilo prisotnost, 27 jih je glasovalo za, 1 pa je bil proti).

- - -

Predsednik je zaključil 39. sejo Državnega sveta Republike Slovenije in se svetnicam in svetnikom ter vabljenim zahvalil za razpravo in sodelovanje.

Marjan Maučec, mag. posl. ved
sekretar

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik